

Brassói Lapok

XL. évfolyam
161 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Péntek
1934. évi július 20

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK KOLOZSVÁRT!

Oxford — Bukarest

Oxfordban a világ legkitünőbb egyetemei világkongresszusra gyűltek össze. Az egyetemi tanárok közt képviseltették magukat az allahabadi, a ceyloni, hongkongi, bairuti, kairói, jeruzsálemi egyetemek mellett Esztország, Francia-, Olasz-, Magyarország, Románia, Csehszlovákia, Ausztria és Németország univerzitásainak neves tudósai. A konferencia, melynek egyetlen incidensét csupán a német náci-professzor idézte elő propagandaiszű felszólalásával, a legteljesebb összhangban szállott sikra az akadémiai szabadság, a tanszabadság és a világ összes egyetemeinek nemzetközi együttműködésére és szorosabb kooperációjára. Elhatározták, hogy a világ minden egyetemén a tanítás ideáljává egy új, modern embertípus megteremtését tűzik maguk elé, olyan új emberét, aki tanul a multak tapasztalataiból és ezt a tanulságot egy jobb, emberibb és emelkedett élet fölépítésére fordítja. A tudós egyetemi professzorok összefogása, nemzetközi barátkozása és a kitűzött cél nemessége jóleső és felemelő ritkaságszámba megy a hánytorgó és háborgó világpolitikai és gazdasági káoszban. Olyan ritka kincs ez, amelyikre úgy kell föltekintenie az egész kultúremberiségnek, mint világitó célpontokra, magasban vezérlő csillagra, a kultúra és haladás piciny, de helyes irányt mutató mécsvilágára a káosz sötét éjszakájában. A tudomány, a nevelés és tanítás leghivatottabb világmárkái elérkezettnek látják az időt, hogy a népeket és fajokat és osztályokat elválasztó elmentétek fölött a szellem, a pedagógia és a jövő magasságában összetalálkozzanak és az emberiség szemét fölirányítsák az emberi lét örök problémájára: a tökéletesség felé.

Az igazi szeretetnek van egy kedvesen naiv tulajdonsága. Minden jószág, minden szépség, minden öröm és lelki emelkedettség láttára önkéntelenül és eltántoríthatatlanul arra gondol, akit szeret, oda gondol, ahol szeretnei élnek és azt szeretné, hogy ezek is vele örüljenek, vele gyönyörködjenek s vele tanuljanak.

Az oxfordi tanárok kongresszus sikere és ideálkitűzése hallatára nekünk önkéntelenül Erdély, az erdélyi tanítók és tanárok, az erdélyi nevelésügyi problémák és az itt is óhajtvá vágyó új embertípus kitermelésének ideálja: a mi kis itthoni, de vérünkben nőtt, szívünkhez nőtt problémáink jutnak az eszünkbe.

Az erdélyi magyar népnevelők között is sokan vannak, akik szívvel-lellekkel állanának szolgálatába az oxfordi tanárok kongresszus eszményi célkitűzésének, a kik örömmel, odaadással tanítanak nemcsak a multat és jelent, hanem a jövőt is, akik tudatában vannak annak, hogy az iskola sem cél, hanem eszköz, amellyel népünknek, szűkebb hazáknak, de egyben az egész emberiségnek a javát kell szolgálni. Igen, a mi tanerőink önmé is késztetve résztvenne ama új, modern embertípusnak a kinevelésében, aki okul a multak tapasztalataiból és ezt a tanulságot egy jobb, emberibb és emelkedettebb élet fölépítésére használja fel. Nem félhet kétség hozzá: a mi tantestületünkben

Hogyan fojtotta el Hitler „a rohamosztagosok forradalmát“?

Klausenerné számonkérte Hitlertől férje halálát

Drámai részletek Klausener és Probst meggyilkolásáról — Probstot Düsseldorfba csalták és ott végeztek vele

Bécs, július 19.

A Reichspost berlini tudósítója részletes tudósítást küldött lapjának Klausener tanácsos, Papen bizalmi emberének kivégzéséről.

Klausener röviddel halála előtt telefonon felhívták, hogy egy meghatározott helyre sürgősen menjen el. Klausener azonban gyanút fogott és nem ment el a megjelölt helyre. Ezután kereste fel két SS. alakulatbeli csapatvezető hivatalában.

Klausener a szobájában egyedül volt és röviddel a két SS vezető belépése után revolverlövés dördült el a szobában.

Mire berohantak, a két SS vezető egy hátsó ajtón elmenekült, a földön pedig holtan feküdt Klausener.

Megállapították, hogy hátulról lötték le, mert a halálos golyó közvetlenül hátul, a koponya alatt találta el.

Klausener felesége semmit sem tudott férje haláláról, csak másnap hívta fel Rűbenach miniszter telefonon és bejelentette neki, hogy

férjét letartóztatták, mert államellenes összeesküvésben vett részt és a fogságban öngyilkosságot követett el.

Klausenerné felrohant Hitlerhez és zokogva tiltakozott a vádak ellen és élesen kikelt, amiért férjét megölték.

Hitler rávált az asszonyra, hogy hallgasson, mert elfelejtkezik róla, hogy nővel áll szemben.

Megfenyegette Klausenerné azzal is, hogy ha továbbra is védelembe veszi férjét, megvonja tőle a nyugdíját.

PAPEN BOSE TEMETÉSÉN

A Klausenerrel egyidőben meggyilkolt Bose hamvait a lichterfeldi temetőben helyezték örök nyugalomra.

Bose Papen alkanellár legbizalmasabb környezetéhez tartozott és Papen egy pillanatig sem titkolta, mennyire lesújtotta Bose meggyilkolása.

A temetésen Papen felesége és Tschirsky adjutáns kíséretében vett részt.

Papen fehérszalagos koszorút helyezett a koporsóra, majd rövid beszédet tartott, a melyben tántoríthatatlan német hazafinak, a legjobb katolikusnak és a legszeretőbb barátjának nevezte Bost.

A német katolicizmus harmadik halottjának, Probst Adalbertnek, a katolikus ifjúsági mozgalom vezérének haláláról ugyancsak a Reichspost berlini tudósítója számol be.

Probstot Düsseldorfból hívták fel azzal az ürüggyel, hogy azonnal utazzék oda, mert a konkordátum ügyében fontos tanácskozássra ültek össze

a katolikus vezetőemberek.

Probst napokig nem adott életjelt magáról s ezért a felesége Düsseldorfba utazott, hogy megtudja, mi történt férjével.

Senkitől sem tudott meg semmit, míg végül

a titkosrendőrség egyik vezetője felvilágosította, hogy férjét Hitler rohamosztagosai meggyilkolták.

Probstné ekkor hivatalos helyre fordult felvilágosításért: mi történt férjével? A düsseldorfi rendőrség vezetője most már hivatalosan is elismerte, hogy Probstot megölték s ezt azzal indokolta, hogy

államellenes üzemek gyanúja alapján letartóztatták, de Probst meg akart szólni és szökés közben lötték agyon.

monikusabb jövő kialakítására.

De mit ér az, ha az oxfordi tanárok kongresszusal együtt a mi népnevelőinknek — Csokonayval szólva — „csillagok közt járnak étheri szárnyai“, ha lábait a legkétségbeejtőbb létproblémák nehéz koloncái a kisebbségi sors keserves kátyújába kötik? Mert miközben a román ki küldött is lelkesedéssel járult hozzá az oxfordi eszménykitűzéshez, országa nevében magáévá tette azt és megfogadta annak előmozdítását, azok az erdélyi magyar népnevelők, akik az ország lakosságának legalább egynek adták a hivatást, új emberekké formálni, maguk nem tudnak emberi életet élni nehogy a jövő, hanem a mult elgondolásai szerint sem. Az állam ma már semmit sem ad a felekezeti oktatásügyre s a magyar népnevelők a legborzalmasabb nyomorral küzdenek. Emellett ismét a nyelvviszsga kinpadára hurcolják őket, mintegy kéjelgve vergődésükben, kinszenveléseikben. Évközben csupa akadékoskodás, kifogásolás, fenyegetés és terror a részük, vaká-

ciójukban pedig a zaklató, sanyargató, létükre törő nyelvviszsga.

Ugyan, hogyan élhetnének ilyen körülmények között pályájuknak, hivatásuknak? Hogyan végezhetnének clyan munkát, amely az oxfordi eszmény szellemében tökéletesítse az új nemzedéket?

Ha a román állam komolyan hitet tenne az oxfordi határozat mellett, ha azt maga is szívügyének tekintené, ha képviselőjének szava kötné a bukaresti tanügyi kormányt is, akkor természetesen kellene lennie, hogy elsősorban az állam vezetői tanuljanak a multak tapasztalataiból s tegyék lehetővé az új ember kinevelését. Ha a romániai oktatásügy hivatott képviselői ugyanugy gondolkoznának Bukarestben is, mint ahogyan Oxfordban állást foglaltak, akkor magától értetődő módon belátnák, hogy államédek is az, hogy az ország magyar népnevelői, tanítósa és tanársága méltó munkát tudjon végezni. Akkor világos volna, hogy ennek lelki, gazdasági és társadalmi előfeltételeit minél maradéktalanabban

biztosítani az állam részéről nem csupán kötelesség, de okos és bölcs előrelátás.

Az államnak kéz a kézben kellene haladnia a nevelőkkel, az erdélyi magyar tantestülettel is, ha azt akarja, hogy az új embertípus itt is mielőbb kinevelődjék az együttélő népek üdvére és szebb jövőjének biztosítására.

De így: Oxford és Bukarest irtózatos távolságon vannak egymástól. Nálunk Angelescu közoktatásügyi miniszter, az ország „legelső tanára“, a régi, elfogult, gyűlölködő és kegyetlen embertípust személyesíti meg, éppen a közoktatás terén. És ilyen embereket „nevel“ a többségi nép tanáraiból, amikor a kisebbségi nép fiainak lelki gyöttrésére rendeli őket — és ilyen emberekké „neveli“ a kisebbségi nép tanárait is, amikor embertelen ridegséggel az utolsó falat kenyeret veri ki a szájukból.

Romániában Angelescu miniszter a felelős, hogy az az annyira kívánt új embertípus itt még sokáig nem nevelődhetik ki.

Tessék kívánni és elvenni!

10. sz. SZELVÉNY a B. L. júliusi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab júliusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 júliusi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedhetőket Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában; mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőnek nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

Vérfürdőt rendezett s aztán felakasztotta magát

Bayreuth, július 19.

A tegnapi esti táncmulatságon, amelyik az egyik külvárosi kocsmában zajlott le, Gottfried Frigyes béreslegény összeszólalkozott Berlinger Tamás vendéglőssel. A részeg legény a szóváltás hevében úgy megragadta, hogy előszedett egy hatalmas konyhakést és azzal leszúrta a vendéglőst. A vértől mégjobban megragadva összeszurkálta a vendéglős lányát, majd a közbelépő Heber András kisbíró szúrta le.

Mind a három ember meghalt még a szörnyű vérengzés színhelyén.

Amikor a fenevaddá változott legény látta a borzalmas tragédiát, elmenekült és a közeli tóba ugrott, de egy halász kihúzta. Gottfried ekkor az erdőbe menekült és ott egy fára felakasztotta magát. Amire az üldözők utolérték, már ő is halott volt.

Erdélyi fürdőhely póstája

Egy hétig tart az újság vagy a levél útja.
Miért nem jönnek az idegenek?

Rónaszék, július 19.

Meddő dolog volna most újra kezdeni a panaszkodást, hogy miért nem jönnek az erdélyi fürdőkhöz az idegenek. De érdekesség szempontjából érdemes azért néhány sorban foglalkozni az alábbi esettel, ami egyúttal részleges válasz is az első kérdésre.

Máramarosziget közel fekszik Rónaszék. Sósfürdő. Közel van a cseh határhoz és minden földrajzi és egyéb adottsága meg volna ahhoz, hogy a csehszlovákiai fürdővendégek látogassák. — Olesó is, hiszen szegény bányászok lakják. A sótermelést mostohagyermekként kezelik itt és egyre több bányász marad kenyér nélkül. Olesó hát a szoba és olesó az élelem. Örülnek a bányászok, ha valahonnan egy kis pénzt látnak.

De aki idejön fürdőzni, az mondjon le arról, hogy a külvilággal érintkezhetik. A vasút ugyanis még a télen rájött arra, hogy nem érdemes a Rónaszék és Máramaros között közlekedő vicinális minden nap járni. A nép olyan szegény, hogy inkább gyalog megy be, ha dolga van Szigeten. A bányában nincs termelés, minek járjon a vonat?

Igen ám, de mi lesz a póstával? A vonatot csak kétszer hetenként közlekedik és az emberek mégis szeretnék újságot olvasni, levelet kapni. Kiirták tehát a pályázatot, hogy a póstát naponta szekér útján szállítsák be Szigetéről Rónaszékre.

A pályázaton több jelentkező is volt. Ezek közül a szerződést Treista Ilie felsőrónai póstamesterrel kötötték meg, aki havonta kétezer lejért vállalta, hogy a postai küldeményeket csütörtök és vasárnap kivételével — amikor a vonat is jár — felhozza.

Ugyanez történt az aknasugatagi vonaton is.

A közegek azonban addig kilincseltek, amíg a vasút visszaállította a rendes forgalmat és beállította a napi kétszeri vonatjáratot.

Mindenki tudomást vett a változásról, csak a pósta nem. Több hónapja már rendszeresen jár a vonat, de a leveleket és az újságokat még mindig a delizsánc hordja ki. Nemcsak hordja, de viszi is.

Hogy mikor? Az teljesen bizonytalan. Rosszak az utak, néha a kocsis is álmos, a szekér is el-el akad. A pósta tehát bizonytalan valami. Például a fürdővendég szombat délután ír levelet haza — mondjuk — Szatmárra. Elviszi a póstához, kiderül, hogy a szekér egy órával előttem elment. A levél ottmarad. Vasárnap nem hordják a póstát. Hétfőn délután elindul a levél. Öreg este lesz, mire elérkezik a szomszédos Felsőrónára. Miután már aznap járt eleget, a kocsis megpihen. Kedden tovább megy. Délutánra

benn is van a huszonkét kilométerre fekvő Szigeten, ahonnan — ha jól megy — szerdán tovább indul a levél és csütörtökön már meg is kapják Szatmáron.

Szombattól csütörtökig tart tehát egy levélnek az útja.

Persze ugyanígy van az újságokkal is. Hétfőn még nem olvasták el az emberek a csütörtöki újságot.

A póstának óriási kára van ebből, mert az emberek nagyrésze az ismerősökkel küldeti el a leveleit.

De ezzel senki sem törődik. Egyszerre a delizsánc jár tovább, szintén elfelejti az ember, hogy 1934-ben él.

Fantasztikus hír az osztrák szociáldemokraták fegyverkezéséről

Bécs, július 19.

Igen valószínűtlenül hangzó hírt közöl a Neugkeits Weltblatt című lap az Ausztriából elmenekült szociáldemokraták fegyverkezéséről.

A lap szerint az elmenekült szociáldemokraták

nagymennyiségű fegyvert csempészték be Ausztriába.

a munkásság felfegyverzésére. A csem-

pészt a karinthiai szlovének segítségével hajtották végre.

Céljuk fegyveres légiók szervezése az osztrák határ mentén.

A fegyverkezésre a pénzt állítólag a berni nemzetközi szocdem irodától kapták, sőt — a híradás szerint — Berlinből is támogatják, hogy ezáltal Ausztriát gyöngítsék.

Megalakult a bukaresti szociáldemokrata párt magyar csoportja

15 ezer magyar ipari munkás él a fővárosban minden szervezettség nélkül

Bukarest, július 19.

Vasárnap alakult meg Bukarestben a szociáldemokrata párt szervezet magyar csoportja. Hozzávetőleges számítás szerint a fővárosban ma legalább 15 ezer magyar ipari munkás és kézműves él, a kívül eddig senkinek sem törődött. Az építőipari munkások legalább 80 százalékban magyarok, a vasiparban és az asztalosiparban foglalkoztatott munkásoknak körülbelül fele ugyancsak magyar, tekintélyes számban vannak még magyar munkások a textiliparban, fodrásziparban, cipőiparban és szabóiparban. A különböző szakszervezetek a Bukarestben élő magyar munkásoknak eddig csak jelentéktelen töredékét tudták magukhoz vonzani, aminek egyik legfőbb oka a nyelvi nehézség. De nem tudta elérni eddig a magyar munkásokat egyetlen bukaresti magyar alakulat sem.

A magárahagyatottság következtében a

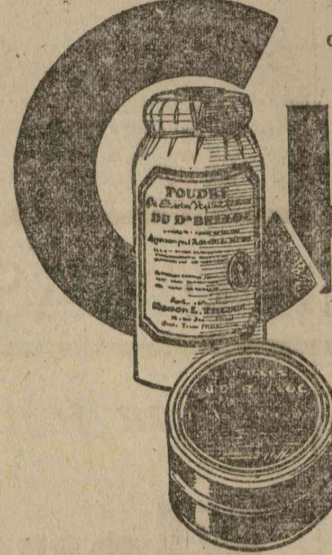
Bukarestben élő magyar munkásság teljesen elszigetelten él egymástól, jobban ki van szolgáltatva a hatósági közegek esetleges tulkapásainak, politikai és jogi helyzete rendezetlenebb, mint volt odahaza, kulturális tekintetben el van hanyagolva és lassanként a nyelvét is kezdi elfelejteni, de még gazdasági érdekeit sem tudja megvédeni. A szakszervezetek minden igyekezete, hogy ezt a hatalmas munkástömeget megszervezzék, nem jártak eredményre, mert a román nyelvet nagyon kevesen bírták és ezért szinte önként adódott a magyar csoport megerősítésének szükségessége.

A magyar csoport tagjai egyúttal tagjaivá válnak a szociáldemokrata pártnak és a megfelelő szakszervezeteknek is. Maga a csoport főképpen a kulturális neveléssel, önszervezéssel és az összetartás érzésének ápolásával foglalkozik majd. Tanfolyamok, szemináriumok, könyvtár, olvasóterem létesítése, tudományos és szórakoztató előadások rendezése, műkedvelő gárda, természetbarát és testnevelő csoportok létesítése képezik az újonnan alakult magyar tagozat programjának a lényegét, valamint magyar nyelvű szocialista kiadványok terjesztése.

A vasárnap alakulógyűlés a következő vezetőséget választotta meg a magyar ta-

Étkezés után ne lelejtkezzék meg róla...

A CHARBON DE BELLOC akár por, akár pasztila alakban az emésztőszervek legjobb fertőtlenítője. A gyomorban kellemes érzést okoz, étvágyat ad, gyorsítja az emésztést, megszünteti a székrekedést. A legjobb szer az étkezés utáni gyomornyomás, rossz emésztésből származó migrain, böfögés és savanyu szájíz stb. ellen. Azonnal megszünteti a gyomor összes ideges bántalmait és a bélbetegségeket, mint enterites, diarhé, stb.



Charbon de Belloc

Főlerakat: Maison Frère, 19, Rue Jacob Paris. - București: George Verglas, Str. Precupeștii Vechii 1.

Kapható: minden gyógyszerárban és drogériában.

gozat élére: Bartalis Sándor, Bartha Károly, Ehrenfeld Béla, Benekek Gábor, Balogh Imre, Péter Ferenc, Bekési Sándor, Wittlinger Béla, Lakatos István, Miklósi János, Verdes Imre, míg az ellenőrző bizottságnak Rózsa Aron, Simon Ernő és Kovács Imre lettek a tagjai.

Megfenyegette Max Ausschnittot — eljárás indult ellene

Galac, július 19.

Procop Dumitru galaci főügyész bünvádi eljárást tett folyamatba Horodniceanu Jon galaci tisztviselő ellen, aki Max Ausschnittot, a romániai vasipari vállalatok, a Titan, Nadrag, Kalan művek hatalmas vezérigazgatóját lelővéssel fenyegette meg.



Cadum szappan

Cadum szigorúan tiszta és semleges, gyökereken megfűszerezett, tonifikálja és felhívja a bőrfelületet. Cadum szappan szabad lúgtól teljesen mentes, tehát a legfinomabb bőrre is alkalmas, még a csecsemő oly érzékeny bőrére is. A hosszú szárítás minden nedvességet kivont belőle, úgyhogy a legutolsó darabkáig felhasználható.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Tragikus körülmények között halt meg Románia leggazdagabb emberének leánya

Galac, július 19.

Tragikus körülmények között halt meg kedden délután Licherdopol Emilia, Románia leggazdagabb emberének egyetlen leánya.

A fiatal leány egy petróleum-gyorsfűzővel dolgozott. Eddig ismeretlen okokból a primusz felrobbant és súlyosan megsebesítette őt. Licherdopol Emiliát rettenetes égési sebekkel kórházba szállították. Itt az orvosok minden erőfeszítése ellenére a fiatal leány egy óráig tartó borzalmas kínlás után kiszenvedett.

Szívbai, érlelmeszedés, magas vérnyomás, reuma, vese és hólyag, idegrendszer, vérszegénység és női bajok gyógyítására szaktekintélyes orvos és tanárok ajánlják:

BĂILE LIPOVA (LIPPAFÜRED) -ET

Rádiumaktivitása, szénásvány, vasas és kénes tartalmu forrásait ivó- és fürdőkurára. Külföldi relációkban is modern fürdőtelep, új szállodákkal, elsőrendű konyha, szolid árak 50%-os vasúti kedvezmény. Prospektus díjtalan

— Félzemére megvakult egy autóbussz szerencsétlenségénél Vest Fedor báró. Budapestről jelentik: A bécs-budapesti autóbussz a soffőr hibájából szerdán este a Ferenc József-téren belerohant egy villamoskocsiba. Az autóbussz felborult és 16 utasa közül hat súlyosan, a többi könnyebben megsebesült. Valamennyit a

közeli főkapitányságra szállították, ahol a mentők bekötötték sebeiket. A súlyos sebesültek között van Vest Fedor báró, volt bukaresti magyar követségi tanácsos is, aki az összeütközésnél félzemére megvakult. A soffőr szintén súlyosan megsebesült, úgyhogy egyelőre még kihallgatni sem lehetett.

Korpás a feje? Kopaszodik? Hull a haja?

Használjon

„FLOREAL“ hajszeszt

1 üveg ára 60 lej. — Kapható minden jobb szaküzletben, ha nem kapná, írjon:

Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA“ Oradea

Megkezdik az intervenciós gabonavásárlásokat

100 milliót utaltak ki a kormánybiztosság rendelkezésére

50 ezer lejes búzát akar a kormány

Bukarest, július 19.

Jelentették már, hogy a kormány magasabb gazdasági érdekekből 50 ezer leje akarja fölemelni a búza árát, melynek mai árfolyama 40—41 ezer lej körül mozog.

A kormány árpolitikájának az a körülmény is segítségére van, hogy a gabona ára az új termésbetakarítás óta határozottan emelkedő irányzatot mutat.

Hozzáértők véleménye szerint a búza vagonja rövid időn belül eléri a 45—46 ezer lejes árat.

A földművelésügyi minisztériumban tegnap este értekezletet tartottak ebben az ügyben és elhatározták, hogy utasítják a gabonakormánybiztosságot:

kezdje meg minél előbb az intervenciós vásárlásokat. Erre a célra egyelőre 100 millió lejt bocsátottak a kor-

mánybiztosság rendelkezésére, melyet — ha nem lesz elegendő — újabb összegekkel egészítenek ki.

A kormánybiztosságnak mindaddig folytatnia kell a búzavásárlásokat, amíg eléri az 50 ezer lejes árat. Mihelyt elérte ezt a kormány által megállapított legfelső árhatárt, kötelessége azonnal piacra dobni az összevásárolt gabonamennyiséget, hogy megakadályozzon minden nagyobbarányú drágulást.

Averescu lapja: „nemzeti bűnügy a Skoda-botrány“

Mirto és Tilea köntörfalazása, Boila titokzatos 60 milliója

Elkészült a rendelet törvény a köztisztviselők felülvizsgálására — Belpolitikai fordulatot várnak a jövő hónap közepére

Bukarest, július 19.

Az államgépezet egyszerűsítésének problémájával foglalkozó miniszteri bizottság elkészült annak a szükségrendeletnek, illetőleg rendelet törvénynek a végleges szövegével, amely a köztisztviselők felülvizsgálására vonatkozik. Eszerint tüzetesen felülvizsgálják minden egyes állami tisztviselőnek a helyzetét, akit 1916 után neveztek ki és hatálytalanítják a speciális törvények alapján eszközölt kinevezéseket is. Csak azokat a kinevezéseket fogják törvényeseknek tekinteni, amelyek a tisztviselői szabályzat előírásainak megfelelőleg történtek.

A szükségrendelet szövegét mindjárt hazaérkezte után előterjesztik Tatarescu miniszterelnöknek. Ez lesz az első rendelet törvény, amelyet a kormány a parlamenttől kapott felhatalmazása alapján az államgépezet egyszerűsítése és a szük-

séges költségvetési megakarítások érdekében kibocsát.

KORMÁNYZATI VÁLTOZÁSOKAT VÁRNAK A JÖVŐ HÓNAP KÖZEPÉRE

Az Epoca értesülése szerint Tatarescu miniszterelnök kijelentette egyik párisi bizalmasának, hogy szó sincs az alkotmány reformjáról, mégkevésbé persze arról, hogy a kormány szükségrendelet útján eszközöljön valamelyes módosítást az ország alaptörvényén.

Ezzel szemben politikai körökben úgy tudják, hogy Titulescu külügyminiszter, aki eredetileg csak szeptember elején szándékozott visszatérni nyári ödüléséről, már augusztus közepére visszaérkezik az országba. Miután Goga hazatérését is augusztus első felére jelzték, azt hiszik, hogy a jövő hónap közepén mégis várhatóak különösebb politikai események és jelentős változások a kormányban.

Ujabb kártyakeverés a Skoda-botrány vizsgálatában

A Skoda-ügy parlamenti vizsgálóbizottsága előtt tett újabb vallomások nem sok újságot eredményeztek, mert megmaradtak a felszínes körülmények ismerettségénél s továbbra is óvatosan kerülgettek a tulajdonképpeni lényegét.

Mirto és Tilea volt miniszterek, akik nem sokkal Seletzky letartóztatása után Vajda akkori miniszterelnök megbízásából Prágában jártak és Benes cseh külügyminiszter közvetítésével érintkezésbe léptek a Skoda-cég vezérigazgatójával, illetőleg annak képviselőjével Löwenstein igazgatóval, azt hangoztatták, hogy Löwenstein sem volt őszinte, mert különböző neveket adott ki nekik. Amint ismeretes, Seletzky „Palaelibus“ jellegűvel számolta és könyvelte el azokat a nagyobb veszteséget pénzeket és kijárási költségeket, amelyeket befolyásos embereknek kifizetett. Mirto azokból a nevekből, akiket nekik Löwenstein felsorolt, határozottan csak Savescu és Oronescu ügyvédek neveit említette most fel, mint akik nagyobb összegeket kaptak a bukaresti Skoda-képviselőtől. Futólag Lunián is szóba hozta azzal, hogy az ő neve mellett nem szerepelt az összeg, amelyet jogi tanácsadás fejében kapott. Tilea valamivel tovább ment: kijelentette a bizottság előtt, hogy Löwenstein szerint Oronescu 5—6 milliót kapott a Kiskapus-kudzsiri hadianyaggyár ügyével kapcsolatban s pénzeket kaptak még Savescu ügyvéd, majd Nunuca Protopopescu, aki a Skodának 1926-ban képviselője volt. to-

vább Lázár Illés dr., Lunián és Georgescu ezredes.

Amint látszik, a Prágában kapott névsorból Tilea egyelőre csak azokat a neveket hozza nyilvánosságra, amelyeket pártja, helyesebben a Vajda-csoport szívesen kompromittál politikai bosszúból.

A két politikus tehát, akik a Seletzky-botrány legalaposabb ismerői közé tartoznak s bizonyára teljes világosságot tudnának deríteni az ügyre, inkább csak mesélt és pletykált, de a pontosabb adatokat gondosan rejtgette.

ISMÉT BOILA, MINT BUNBAK

Az egyik bizottsági tag kérdésére, mit tud Boila Romulus vagonjának eredetéről, Luca belügyi alminiszter a következőket válaszolta:

— A birtokomban levő jelentések szerint Boila Romulus vagonjából a kolozsvári vagonellenőrző bizottság nem talált igazoltnak két tételt, amelyeknek összege 60 millió lejt tesz ki. Boila egy bécsi személyt jelölt meg, aki felvilágosítást tud adni ennek az összegnek az eredetéről. A megjelölt személyt ki is hallgatták Bécsben s utólag kiderült, hogy azonos azzal a személlyel, aki az ötmilliárdos Skoda-szerződés lebonyolítását közrelítette.

Dimitriu elnök: Ki ez a személy?

Luca: Ezt nem én tudhatom meg a bizottság.

Boila személye így ismét szerepel a bizottság előtt.

A belügyi alminiszter után Popovici Mihályt hallgatták ki, aki tudvalevőleg igazságügyminiszter volt Seletzky letartóztatása idejében.

Popovici elmondta, hogy azon a bizonyos pénteki napon, amikor Seletzky-nél megkezdődött a házkutatás, este 8 órakor Vajda miniszterelnök telefonált neki s ő erre érdeklődött a katonai ügyészségnél, mi történik a Skoda-képviselővel? „Alig tíz perc múlva jelentette az inasom, hogy Seletzky beszélni óhajtott velem. Otthon, lakásomon voltam s fogadtam Seletzkyt. Megkérdeztem tőle, mi történt. Mi van. Szinte sír, kétségbeesett hangon méltatlankodott, milyen megáztatás és sértés a Skoda-képviselőre nézve, hogy ilyesmi megeshetik vele. Elmondta, hogy két személy már régebben üldözi s nyilván meg akarja zsarolni, mert azzal fenyegetik, hogy adóeltulajozást derítenek ki róla. Seletzky tudatos zsaroló hajszának tulajdonította a házkutatást és iratesomóinak lefoglalását.

Az Epoca szerint az elterjedt hírekkel ellentétben a parlamenti vizsgálóbizott-

ság mindaddig nem idézte meg sem Maniut, sem Vajdát. Maniu egy bizottsági tag révén kérte ugyan kihallgatását, de még nem kapott választ. Ha ezen a héten nem kerül sorra, úgy kénytelen fogja megidézését és kihallgatását.

NEMZETI BÜNYÜG
A SKODA-ÜGY

A parlamenti életben legkevésbé érdekelt Averescu-párt lapja, az Indreptarea, „nemzeti bűnténynek“ nevezi a Skoda-botrányt s azzal vádolja a parlamenti bizottságot, hogy mindenképpen igyekezik eltussolni a dolgot és úgy összezsavarni az ügy fonalait, hogy a két nagy párt kijárási tisztán kerülhessenek ki belőle. A lap szerint a parlamenti vizsgálat gyászos komédia, amelyben a két párt vezetői olyan álszenteskedést tanusítanak, aminőt a román közvélemény sohasem ismert. A szegénytelen Skoda-ügyet Averescuék szerint csak rendszerváltozás zárhatja le, amely levonja a szükséges következtetéseket s izzó vassal megbélyegez mindenütt, ahol kell, hogy a bűnösök megbüntetésével megmentse a román állam hírnevét és becsületét.

SKODAÉK ÚJ AJANLAT-TAL JÖNNEK

A Skoda-ügy körül zajló eseményekhez érdekesen kapcsolódik az az új ajánlat, amit a cseh fegyvergyár tett a román kormányának. Skodaék megbízottja, Fiala mérnök pár héttel ezelőtt érkezett Bukarestbe, ahol már tárgyalt Tatarescu miniszterelnökkel és Paul Angelescu miniszteriellel.

Az új ajánlat abból az elgondolásból indul ki, hogy a Skoda-üzem szoros együttműködést óhajtott teremteni a román nemzeti iparral.

Eccélből készek az esetleges rendelés egyrészt belföldi román üzemekben előállítani. Kötelezik magukat arra, hogy kellő beruházásokat eszközöljenek az állami hadianyag-üzemeknél, továbbá a Resicánál, amelyet fegyvergyártásra is alkalmassá tennének.

Hajlandók az eredeti, közben lemondott megállapodáson a román állam részére könnyítéseket és előnyös módosításokat eszközölni. Az ajánlathoz tervet is csatoltak, mely szerint Románia haditermelését kevés áldozattal föl lehet fokozni a mai helyzet által megkívánt mértékben.

Bejelentik, hogy készpénz helyett nyers petróleumot és más nyersanyagot is elfogadnak.

Az ajánlatot csak Tatarescu hazatérése után vizsgálja meg a kormány és adják meg rá a választ.

Az Adeverul úgy tudja, hogy Skodaék bukaresti kirendeltségét a központ a közeljövőben feloszlatja s az ügynökség román részvénytársasággá alakul át.

Doumergue rádióbeszéde a francia külpolitikáról

Már a Matin is támadja a francia—orsz egyezményt

Páris, július 19.

Doumergue miniszterelnök szerdán este rádióbeszédet tartott, amelyben a francia külpolitika irányáról tartott előadást.

Vázolta kormányának eddigi működését és kihangsúlyozta, hogy sok tekintetben javult Franciaország helyzete.

A külpolitikában a béke és a biztonság fenntartását jelölte meg legfőbb célnak.

— Franciaország, — mondotta, — őszintén akar együttműködni mindenkivel a béke biztosításán és

olyan békét akar, amely minden nép életlehetőségét, a munkát és a békés haladást biztosítja.

— Franciaország szívesen kívánja a békét és sohasem fogja megzavarni mások békéjét, de azt sem akarja, hogy védelmének elégtelensége előbb-utóbb támadásra késztesen olyanokat, akik kevésbé szeretik a békét és esetleg megpróbálják, behatolni francia területre.

Barthou és Benes Rómában

Bécs, július 19

A Neue Freie Presse értesülése szerint Musilini kihallgatáson fogadta a római francia nagykövetet, akivel Barthou római látogatását beszélte meg.

Olasz politikai körök véleménye szerint Barthou csak az őszel fog ellátogatni Rómába. Ugyanakkor várják Benes csehszlovák külügyminiszter római látogatását is.

A Matin a keleti egyezmény ellen

A Matin szerdai számában élesen bírálja Barthou külügyminisztert a keleti egyezmény-tervezet miatt.

A kommunista Oroszország — írja a Matin — nem nyújthat semmiféle biztosítékot a polgári Franciaországnak. Ez a szövetség csak veszedelmes bonyodalmakra vezethet, mert

a szovjet sohasem lehet őszinte barátja egyetlen polgári államnak sem. A világhorradalomra nevelt vörös hadsereg nem működhet együtt Franciaország polgári hadseregével.

A Neue Freie Presse berlini értesülése szerint Németország nem foglalt állást sem a keleti egyezmény mellett, sem pedig ellene. De a német államférfiak azon a véleményen vannak, hogy

a keleti paktumot aláíró nyolc hatalom között is súlyos ellentét van, hogyan állhatna ilyen körülmények között Németország a fegyveres segélynyújtás kötelezettségét.



Természetesen lebarácsolni NIVEA által

Nivea-val helyesen napfürdőzni, helyesen légfürdőzni, ez pihentet és fejfrissít, ez egy jótét a bőrnek. Ezenkívül egy erős védelmet jelent napégetés ellen. De mindig előbb bedörzsölni és sohasem nedves testtel napfürdőzni és mindig arra gondolni:

NIVEA-val a levegőre és a napra
Nivea-Creme, Lel 16.- 72.- / Nivea-Olalj, Lel 55.- 85.-
BEIERSDORF & CO. S. A. R., BRASOV



Lepergetjük a nagykárolyi „hajás-parókás” háború filmjét

Hitközségi vezetők és csodarabbik hadakozása — Kevés csodával, de annál több épületes incidenssel

Amikor a minisztérium igazat ad mindakét harcoló félnek...

Nagykároly, július 19.

Azt hittem, hogy békésen elmerenghetek a múlt mélabus emlékein s íme most veszem észre, hogy egy elkéseredett harc kellős közepébe pottyantam bele.

Költői, hangulatos riportázt álmodtam magamnak s váratlanul haditudósító lettem.

Majthényi sik... Károlyi Sándor... hol vagytok ti, hová tűntetek a nagy csatájában, mely betölti a város minden zugát? Kurucok, labancok... ki emlékezik rátok a harci kavarodásban, most, amikor a „parókások” szórják villámaikat a „hajásokra” és a „hajások” bombázzák a „hajatlanok” erőit?

Jaj neked Nagykároly, aki, ugylátszik, arra kárhoztattál, hogy falaid között sohse üljön el a torzsalkodás vihara és harci kúrtozó verje fel tereid és utcáid nyugalmát.

A MINISZTERIUM JOBBFELŐL UT:
NEKEM FÜTYÖL, BALFELŐL UT:
NEKEM FÜTYÖL, ELMEHETNEK

A harc előzményei messzire nyulnak vissza. Teitelbaum Joel, a nagykárolyi orthodox zsidók tudós rabbija mintegy öt hónappal ezelőtt Szatmárra költözött s az ottani zsidók lelki vezére lett. Távozásával feljultak a csatározások és kirohantak az ellentétek, melyeket csak az ő nagy tekintélye tudott fékentartani. A neolog zsidók, akik őslakók Nagykárolyban, Teitelbaum távozása után magukhoz akarták ragadni a vallásos vezetést s ezért mindent elkövet-

tek az orthodoxok eddigi hatalmának letérése érdekében.

Igen ám, de a hitközség még Teitelbaum idején határozatot hozott, hogy azok az egyháztagok, akiknek feleségei saját hajukat viselik, nem bírnak szavazati joggal.

Amikor Teitelbaum miniszteri beavatkozással elfoglalta a szatmári főrabbi-állást és Nagykárolyban aktuális lett a rabbiválasztás, ismét felszűrre került ez a kérdés. A modernebb gondolkodású hitközségi tagok Horovitz Ábrahámot, Weisz Eisik híres szaploncai csodarabbijét szerették volna megválasztani, míg az uralmon lévő párt Teitelbaum kivánságára annak vejét akarta a főrabbi-székre ültetni.

A közgyűlést sürgősen össze kellett hívni, de mielőtt ez megtörtént volna, az orthodox „chaszideusok” felirták a kultuszminisztériumba, kérték: állapítsa meg, hogy az alapszabályok értelmében kinek van szavazati joga. A minisztérium eképpen válaszolt:

„Elnök Ur, hivatkozással az önök által beadott 55—934. sz. panaszra, tisztelettel tudomására hozzuk, hogy az egyház szavazati joggal bíró tagjai csak azok lehetnek, akik a minisztérium által jóváhagyott 21.222—922. sz. alapszabályokat tiszteletben tartják.”

A minisztérium leirata bombaként hatott a haladók, illetve „hajások” táborában. Mozgósították minden összeköttetésüket és nemsokára befutott a második leirat is, mely a neologoknak adott igazat.

Botok emelkednek a levegőbe

Ilyen előzmények után ült össze a közgyűlés, brósen puskaporos légkörben s ezért a rendőrség is teljes létszámban kivonult, hogy elejét vegye az esetleges incidenseknek.

A gyűlés megnyitása után Russu Benedek hr. ismertette a minisztérium második számú leiratát, mellyel elrendeli, hogy azoknak is joguk van szavazni, akiknek feleségei saját hajukat viselik.

A miniszteri leirat ismertetését csöndben hallgatta végig a gyűlés, majd Weinberger Sámuel hitközségi elnök közölte, hogy az orthodox központi iroda is ártit ebben az ügyben és utasítja a „parókások” híveket, hogy dacára a minisztérium rendeletének, a „hajásoknak” ne adják meg a szavazati jogot.

Az elnök bejelentésére mintegy varázsütésre ugrott fel az ellenzék és irtózatos lármába kezdett. Tiltakoztak a központi iroda beavatkozására ellen és követelték hogy a közgyűlés mondja ki a miniszteri rendelet érvényét.

A chaszideusok kivonultak a teremből, mire botok emelkedtek a levegőbe s az udvaron összeverődött tömeg között verekedés keletkezett. Végül is a rendőrség beavatkozása vetett véget a közelharcnak.

AZ ELNÖK FRONTOT VALTOZTAT
ÉS LEVEZETI A SZAVAZÁST

Ez délelőtt történt. Délutánra szenzációs fordulat állott be a hadiesemények frontján. Megérkezett Nagykárolyba Weisz csodarabbijé és magával hozta vejét is, a főrabbi-jelöltet.

Ugyanakkor Weinberger elnök nyíltan a „hajások” pártjára állott.

Közben a nagy vita eldőlt: a „hajások” is megkapták a szavazati jogot.

Este kilenckor nyitotta meg az elnök a folytatólagos közgyűlést, 11 tagú jelölőbizottságot küldött ki, majd megkezdtek a szavazást, mely 10 órakor ért véget. Az eredmény az volt, hogy a közgyűlés

146 szavazattal egyhangulag Horovitz Ábrahámot választotta meg a nagykárolyi zsidó hitközség főrabbijává.

A választás után az új rabbi apósa, a szap-

loncai csodarabbijé kíséretében lépett a templomba és megtartotta bemutatkozó beszédét.

Az orthodoxok ezalatt némán figyelték az eseményeket. Kijelentették, hogy a választást törvénytelennek tartják és a történekről jelentést tesznek a központi irodának...

KAVARODÁS A GABELLA-ÜGYEK
KÖRÜL

A panasz el is ment.

Ugyanakkor a Nagykároly vidéki főrabbi-tanács felhívást intézett a zsidóságához, melyben figyelmezteti mindazokat, „akik a Szent Tóranak szavaira hallgatnak”, hogy az ajonnan megválasztott Horovitz főrabbinak tilos, mint főrabbinak funkcionálnia és minden rabbisághoz tartozó ügybe beleavatkozni.

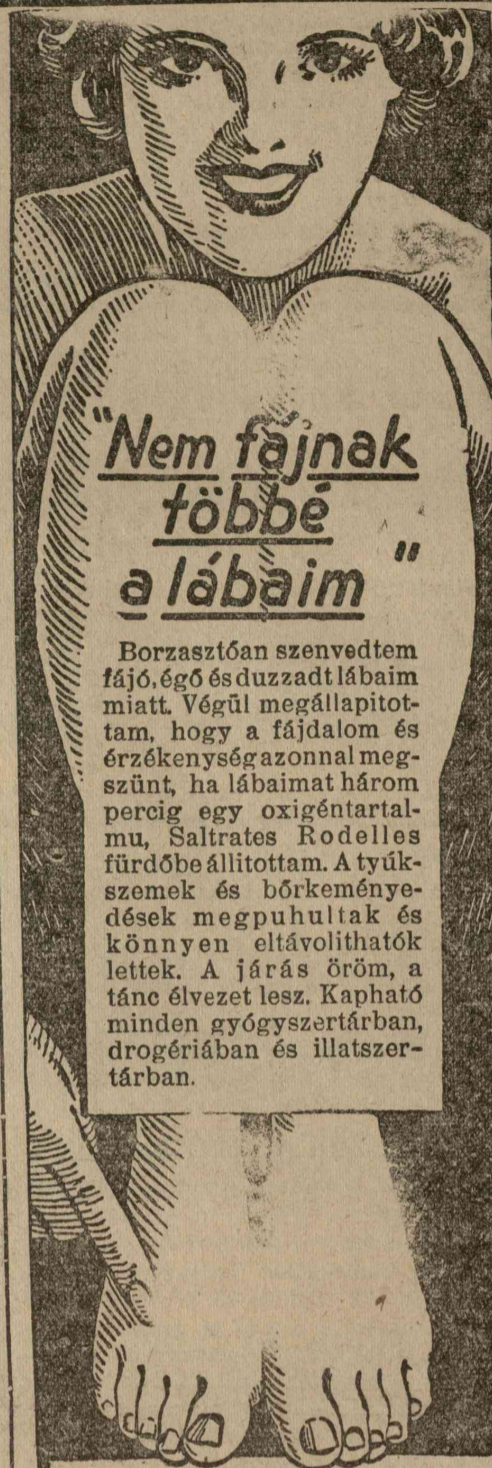
Ezt a felhívást a vidék legtekintélyesebb papjai: Teitelbaum Joel szatmári, Kélin halmi, Schönfeld Mihályfalvai, Lichtenstein krasznai és Rosner Juda főrabbiak írták alá.

Az orthodoxok iroda távirati rendeletet küldött, mellyel a hitközség választott vezetőségét feloszlatta és helyébe interimár-bizottságot nevezett ki, melynek tagjai: Kaszovits Ferenc ecetgyáros, Schwartz Nándor terménykereskedő, Klein Mór és Stern Béla fakereskedők lettek.

Az időszaki-bizottságnak első dolga az volt, hogy hébernyelvű rópeédulákat nyomtatott, a melyeken tudatta a hitközség tagjaival, hogy a központi iroda rendelkezése értelmében csak ők jogosítottak arra, hogy a hitközség bármilyen ügyében eljárjanak. Aztán „gabella”-jegyeket nyomattak és utasították a végőhídi metszőket, hogy csak azokat az állatokat vágják le, amelyeknek tulajdonosai ezeket a gabella-jegyeket mutatják fel.

A régi választott vezetőség természetesen élénken tiltakozott a szerintük jogtalan beavatkozás ellen. Weinberger elnök felkereste a polgármestert és kérte: utasítsa a rendőrséget, hogy csak olyan vágásokat engedélyezzen, amelyeknél a tulajdonos a hitközség választott vezetősége által kiállított gabella-jegyet mutatja fel.

— A rövidzárlat következtében kipatanó szikra robbanást okozott egy házban, ahol éppen benzinnel takarítottak. Bukarestből jelentik: Kedden este az Emigrantului-utca 4 szám alatti házban, Kurovici orvos lakásában súlyos szerencsétlenség történt. Az orvos két leánya, Rachel és Judit a lakásban benzinnel takarítottak. Közben rövidzárlat keletkezett és a kicsapódó szikra nyomán felrohant a szobában felgyülemlött benzingőz. A két leányt súlyos égési sebekkel szállították kórházba.



„Nem fájnak
többé
a lábaim”

Borzasztóan szenvedtem fájó, égő és duzzadt lábaim miatt. Végül megállapítottam, hogy a fájdalom és érzékenység azonnal megszűnt, ha lábaimat három percig egy oxigéntartalmu, Saltrates Rodelles fürdőbe állítottam. A tyűk-szemek és bőrkeményedések megpuhultak és könnyen eltávolíthatók lettek. A járás öröm, a tánc élvezet lesz. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerárban.

Gyorsan! Tegye fájó lábait egy Saltrates Rodell fürdőbe és azonnal enyhülést talál.

— Vissza akarjuk állítani a zsidó egyházat élet régi demokráciáját. Erről van szó és nem a hajások és a hajatlanok harcáról, amit nagyon sajnálunk és nem rajtunk mulott, hogy a dolgok idáig fajultak.

Ki láthat tisztán ebben a bonyolult ügyben? Egyelőre csend van Nagykárolyban. De meddig? Ki tudja: holnap nem-e borulnak ismét lángba a „parókák” s az igazi üstökök?

Itt, ugylátszik, a csodarabbik sem tudnak csodát tenni.

Kakassy Endre

Gyilkosság, gyilkosság, gyilkosság!

Kászon, Margitta, Ojtoz

Ismeretlen tettes lemészárolta a szolgálatból hazatérő leányt. Ha az asszonyok kikapósok...

Brassó, július 19.

A Kászon melletti répáti havásban borzalmas körülmények között gyilkolták meg Okos Alajos kászonimpéri pásztor Mária nevű 16 éves leányát. A leány, aki Bukarestben szolgált, szabadságra jött haza és első útja apjához vezetett. Az öregember egyidőre magára hagyta leányát és amikor visszatért, vérben fekvő, holtan találta meg. A pásztor rómulatában eszméletlen leánya holttestét zuhant, ahol csak órák múlva találták meg az arrajáró kaszálók. Az apát fellecsolták és értesítették a csendőrséget, amely megállapította, hogy a leányt két-szer fejenszurtták és torkát átmetsztették. A csikszeredai ügyészség elrendelte a vizsgálatot és a csendőrség megindította a nyomozást. Eddig már több embert tartóztattak le, de a tettes még mindig nincs meg.

A Margitta melletti Szentlázárról ugyancsak gyilkosságról értesít tudósítónk. Lupóc Péter földműves, felesége csábítójával, Horgos Mihállyal összeverekedett. Lupóc Mihállyné az egymást bicskázókat szét akarta választani, ami-

kor férje botot ragadott s azzal oly szerencsétlenül vágta fejbe az asszonyt, hogy az holtan terült el a miatta folytatott verekedés színhelyén. A margittai csendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot.

A háromszékmezei ojtozi fatelepen július 18-án véres szurkálás történt. Rainer Emil fatelepi munkást felesége ré-

— Béltrehytheség és kínzó főfájások, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „Ferenc József” kesztyű gyorsan és biztosan megszünteti a hasi-szervek pangását.

óta csalta a telepi munkásokkal. Amikor ez ismételtén férje tudomására jutott, az két rántott és összeszurkálta feleségét, felesége bátyját, Dobay László munkást, valamint anyósát. A sebesülteket kórházba szállították és Rainert, akit a csendőrség elfogtak, beszállították a sepsiszentgyörgyi ügyészségre.

HIREK

NEMES FERENC:

**Tilos, tilos, tilos,
háromszor is tilos...!**

avagy:

Gyomorból — nyomorba!

Eneklí:

a Romániából kitiltott Ferenc-József
keserűviz

Nemcsak a vízem keserű,
életemben sincsen derű...
Ezután csak fejet „hajtok”,
sopánkodom és sóhajtok!
Más a helyzet, kéremásson,
most nekem van „szoruláson”...
Oh, miért is vagyok tilos?
Agyó, sok diszkrét papiros!

En, aki a „rekedést” szánom,
ott rekedtem most a vámon,
igy szám- és vámuizott lettem,
azt a kis „trónt” elvesztettem!
S üvegem szememre vágom,
csak úgy élek a világon!
Igy jár, aki szelet vetett,
vihart arat, — mást nem lehet!

Nem is lenne semmi baj, csak
hagynák, hogy még egyszer hajtsak!
Sürgős vízum kéne nekem:
hatni miniszteri „széken”!
Sose busulj, édes vízem,
ezek után csak azt hiszem,
hogy olyan az egész élet,
mint, amit gyárlok tevéled!!!

— **Pusztító árvíz Lengyelországban.** Varsóból jelentik: Az utolsó napok esőzései a Tátrában és a Közép-Kárpátokban özönvízzerű árvízkatasztrófát okoztak. A megáradt folyók emberi holttesteket hozdoznak magukon. Eddig 20 holttestet fogtak ki a szennyes hullámokból. Varsó körül 5 vasútvonalon az áradás miatt teljesen megakadt a forgalom. Zakopane és Krinica fürdőhelyek körül a víz elmosta a pályatestet. Upandee és Novitarg városok harmadik napja teljesen elszigetelten állanak. Przemysl városát teljesen elöntötte az ár. Krakó városát is nagyon fenyegeti az árvíz. Trnov és Krakó városokban a hatóságok lefoglalták az élelmiszerkészleteket, mert a vidékről semmit sem tudnak piacra szállítani. A két rettegő városban a katonaság és a milícia riadókézsültségben van.

— **Újra kommunista pert tárgyal a kolozsvári hadbírószék.** Tudósítónk jelenti: Alig zajlott le Kolozsvárt az utolsó kommunista per, máris újabb államrendelvényes cselekedettel vádolt fiatal emberek kerültek a vádlottak padjára. Ma délelőtt kezdte meg a hadbírószék a temesvári illetőségű, többször elfogott és elítélt kommunista Szimin Teréz és társainak perét. Szimin Teréz a nagyváradi ugyancsak ismert Löbl Piroskával és a kolozsvári Stern Lászlóval és nejevel röpcédula készíttéssel és terjesztéssel vádolják. Az öt vádlottat még márciusban tartóztatták le. Löbl Piroskát egy másik esetből kifolyólag közben háromévi börtönrre ítélték. Ugyancsak a vádlottak padjára kerültek a fentiek lakásadói, akik az illegális mozgalom részvevőit nem jelentették be a rendőrségen. Ezek névszerint: Goncsa Teréz, Korodin István és neje, Gábor Géza és neje. A védelemre hat ügyvéd vonult ki, Bürger Ernő dr. temesvárról, kolozsvárról dr. Bolciu Oktávián, dr. Törökfalvy István, dr. Titu Mayer, dr. Brodan és dr. Mircea George. A tárgyalás szerdán délelőtt heves ütemben folyt. Ítéletre valószínűleg csak a következő napokban kerül sor. A fővádlottak, előreláthatólag, súlyos büntetésben részesülnek.

— **VEREKEDÉS A FOGHÁZBAN.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradi fogház műszaki műhelyében Kohn Béla és Singer Ferenc külső munkások összeverekedtek. A verekedés során Kohn súlyos fejsébet kapott, Singer orrán és szemén sebesült meg súlyosan. A verekedés oka az volt, hogy Singer 13 ezer lejdel tartozott Kohnnak és hallani sem akart adóssága kifizetéséről. A két súlyosan sebesült iparost a nagyváradi kórházban ápolják.

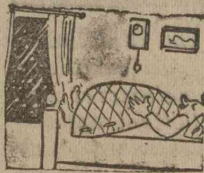
— **Megkerültek a nagyváradi sorozatos betörések tettesei.** Nagyváradról jelentik: Beszámoltunk annakidején arról, hogy a nagyváradi Unió-bankban betörők jártak. Több irógépet és 3 rádiókészülékert vittek el. Nemsokára a nagyváradi törvényszék bünjelraktárát látogatták meg ismeretlen tettesek. A betörők innen is irógépeket és egy biciklit loptak. Röviddel ezután Grünbaum Manó asztalos műhelyébe törtek be ismeretlen egyének, leszerelték és magukkal vitték villanymotort több értékes szerszámmal együtt. A sorozatos betörések ügyében indított nyomozás mindeddig eredménytelen volt. A rendőrség 16-án, hétfőn letartóztatta Schwartz Sándor és

Mazenek Ferenc piaci árusokat, akik az ellopott árukot akartak tudni. A piaci árusok vallomása nyomán megállapítást nyert, hogy a bűntetteket Bányai József ismert kasszafuró és Sasone Péter olasz származású, olasz utlevéllel rendelkező kőfaragó követték el. A rendőrség letartóztatta a betörőket.

— **Megválasztották Kolozsvár új neológ főrabiját.** A kolozsvári neológ izraelita hitközség kedden választotta meg új főrabiját, dr. Eisler Máttyás helyére. A választás 117 szavazattal 4 ellenében Weinberger Mózes szatmári rabbira esett. Az új főrabit csak egy év múlva iktatják be állásába, de azt augusztus elsejétől már elfoglalhatja.

ABLAK

„Hallgatni arany” — a közmondás szerint és emberemlékezet óta a diplomata gyakorlatában. A bölcsesség aranyút különösen megáldhatta az a hindu lap-szerkesztő, aki Gandhi követésében odáig ment, hogy szerzetesnek csapott fel és sirig tartó hallgatást fogadott. Nem csekélység ez és kiváltképpen nagyfokú önmegtartóztatást követel az újságírótól, akinek hivatásával jár és véreben van a közlés vágya. Mindenestire tiszteltreméltó elhatározás: elnémulni önként, a szótlanság akkumulátorába süríteni a lélek erőit és erényeit. A némaság magányt és elzárkózást jelent. A hallgatásba merült ember mintegy bástyát emel önmaga és a külvilág közé, hogy az elmélkedés útján, a folytonos belső tökéletesedés lépcsőfokain juthasson el a magasabb Erkölciség fellegrájába. Ez is, mint minden nagy lemondás, az akaraterő próbátéte. A derék hindu azonban, uly látszik, éppen abban nem bizik, ami elhatározásának tartalma, lényege: a tulajdon akarierejében. Olyképpen akar ugyanis hü maradni fogadalmához, hogy bevarratja a száját. Finom drótszállal fűzeti szorosra a két ajkát, hogy ha netán mégis megakarna szólalni, ebben „műszakiklag” akadályozza legyen. Hát így is lehet, de így viszont nem művészet! Valljuk be, hogy ez a külsőséges fogás meglehetősen mértékben csökkenti a némasági fogadalom belső értékét. Könnyű úgy böjtölni, ha nincs ennivaló. De tessék megpróbálni: ugyanezt dusan terített asztal mellett! A kinek a száját bevarrták, annál a hallgatás, hogy úgy mondjuk, természesees állapot.



Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint változó idő várható, némi felmelegedéssel és helyenként esővel.

— **Kinevezték a Szovjet prágai követét.** Prágából jelentik: Alexandrovskij, Szovjetország első prága követe holnap adja át ünnepélyes keretek között megbízólevelét Masaryk köztársasági elnöknek.

★ **Találtatott egy barnafoltos viszla.** Tulajdonosa átveheti Szabó mézárónál, Hosszútca 236.

— **ARADI HIREK.** Aradról jelentik: Schwartz Lili 34 éves urilány édesapja lakásán 60 darab luminálpasztillával megmérgezte magát. Állapota reménytelen. — Az Oprea-ügyben megindult vizsgálát megállapította, hogy a hegyaljai bandita erősen terheit családból származott. Anyját verba pusztította el, bátyját többször itélték el a gyilkosságért. Egyik huga agyonütötte apósát, másik lánytestvére erősen degenerált.

— **Amerikai vendég Kolozsvárt: Reményi József, clevelandi egyetemi tanár.** Tudósítónk jelenti: Érdekes vendég érkezett a napokban Kolozsvárra, hogy az erdélyi irodalmi berkekben tájékozódjék: Reményi József, aki 1914-ben mint magyar konzulátusi titkár került Amerikába. A nagykulturájú magyar tanár, aki a háború zivatarában Amerikában rekedt, idővel egészen a clevelandi egyetem tanári székéig jutott el. Nevét azonban a kontinens magyarjai is egyre sürribben vették észre, mégpedig az irodalmi folyóiratok hasábjain, ahol lendületes prózájával és nagykulturájú tanulmányával tűnt fel. Reményi József önálló regényt is adott ki, természetesen magyar nyelven és állandó munkatársa az erdélyi Helikonnak.

— **Szeptemberben tárgyalják a temesvári kommunista-pert.** Temesvári tudósítónk jelenti: Megirta a B. I., hogy a temesvári kommunistaper tárgyalását a hadbírószék elhalasztotta. A tárgyalás új időpontját most tüzték ki, szeptember 17-ére.

— **Kolozsvári hírek, Kolozsvárról** jelenti tudósítónk: A fellegrái utcán Cioban M. 21 éves kálváriautcai lakost vérző fejjel találták meg a kövezeten az arrajárók. Kiderült, hogy a fiatalembert egy részeg téglával hátulról fejbevágták. — **Hadnagy Gyula** 29 éves Manoleitai gépész házatájkán deszkarakodással foglalkozott, amikor hirtelen fejére zuhant egy deszka és súlyosan megsértette. A szerencsétlenül járt embert a mentők beszállították. — **Hétfőn tárgyalta a tábla Krisán György** betörési ügyét. Krisán április 23-án a tordamegyei Sandulesti község templomába tört be, ahonnan rengeteg arany- és ezüstneműt hurcolt magával. A tábla a törvényszék kétéves börtönbüntetését helybenhagyta. — **Kedden a Bartha Miklós-utca 9. szám alatti dohánytűz-**

dében, amelyet Ditu Gheorghe bérel, betörtek. A tűzsdéből 23 ezer lej értékben loptak el béléget és dohányt. Az ellopott árukészlet felét a tolvajok Balla mérnök házában kertjében temették el. A mérnök, amikor kertjében észrevette a gyanús alakok mozgólódását, feljűk sietett. A tolvajok azonban sikeresen kerekelt oldottak. A mérnök a megtalált dohányt átadta a rendőrségnek. — **Metes János, Geomel község erdőőre, vita hevében doronggal agyonverte Kovács János községbeli lakost.** Meggondolatlan cselekedetért a törvényszék egy és félévi börtönnel büntette.

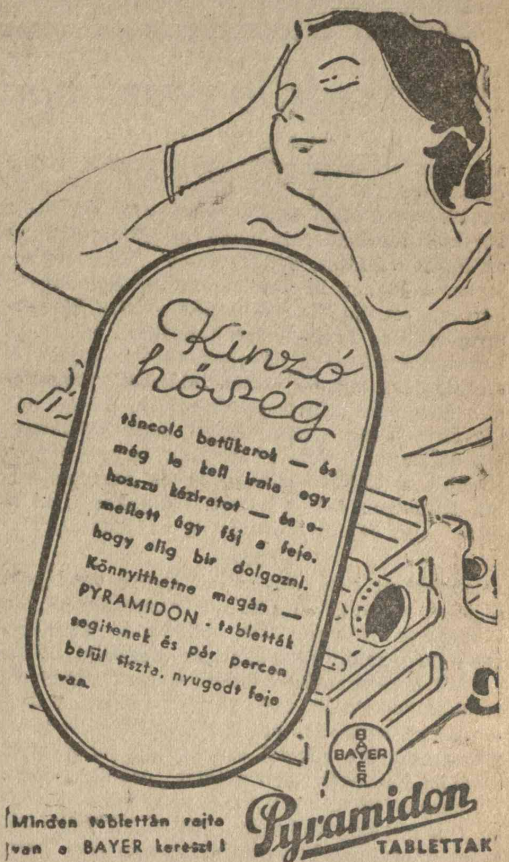
A **TARSADALOMBIZTOSÍTÁS** egység Keresztény uriaszony elmenne házvezetőnő-gesítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyarnyelvű kiadásban megjelent Fordította Ormai István tanácsos. Ara 35 lej. Póttai szállítással 45 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— **Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél,** melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg hasmérgezés, vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Hires orvostudományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a Ferenc József víz ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer, teljes mértékben beválik.

— **Újra tömegmérgezés történt elő a rézedényben készített fagyalt.** Szófiából jelentik: Burgasz városban a tisztikaszinó táncmultság-gal egybekötött estélyen borzalmas tömegmérgezés történt. A mulatság tetőfokán, a hatalmas bálteremben a táncolók nagyrészét irtoztatos görcsök kedték kinozni. Pár perc leforgása alatt a teremben 75 ájult, vagy fetengő férfi és nő hevert a földön. Megállapítást nyert, hogy a betegek fagyaltmérgezés áldozatai lettek. A tisztikaszinó vendéglőse ugyanis olyan rézedényben készítette el a fagyaltot, amelyet rézozsda fertőzött meg. A gondatlan vendéglőst azonnal letartóztatták. A súlyosan megmérgeztettek között van a helyőrség parancsnoka és annak két gyermeke is.

— **A csikmadéfalvi vasúti árupénztárnok helyreigazit.** Csikszereváról jelentik: Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy éjjeli kártyacsata végével Moldován csikmadéfalvi munkás és Duruțu ottani vasúti árupénztárnok között revolverlövéllel fűszerezett ökölpárbaj zajlott le. A százszázalékig megbízható forrásból szerzett hírünk anyagával kapcsolatosan Duruțu árupénztárnok, természetesen saját erkölcsi felelősségére, annak közlésére kért fel, hogy a kérdéses ügyvel kapcsolatosan neki semmiféle szerepe nem volt, hanem a szóbanforgó kártyapárbaj a nála nyaralásban levő, hasonló nevű öccse és Moldován között zajlott le, melynek során az utóbbi szenvedőfélként szerepelt.

★ **Az álarcos idegen, Irta: Allan Luka.** Álarcos rablók törnek be az Első Nemzeti Bank helyiségébe, a déli órákban, amikor csak három vannak ott. A pénztárt kirabolják, a pénztárt meggyilkolják és Hartford Tóni, a fiatal igazgató az egyedüli, akit lettek ugyan, de élve marad. Nem csoda, ha a gyanu azonnal



ellene fordul és a becsületét veszített fiatalember, imádott menyasszonyát is otthagya, eltűnik szem elől. A bankrablások azonban agyafurt kiszámítottsággal ismétlődnek és a zürzavar tetőpontján itt is, ott is megjelenik az a feketeálarcos férfi, aki hajmeresztő vakmerőségével valóssággal elképeszti az embereket. Morgan Dolly és Fekete Károly, a két rettegett bandavezér nevét harsogják a lapok, őket hajszoják a rendőrség emberei, de eredménytelenül. Nem nézheti mindezt ölbe tett kezekkel a bájos Hermine Durant sem, aki mindent elkövet, hogy eltűnő véglegénye ártatlanságát bebizonyíthassa. Da vajjon csakugyan ártatlan-e Hartford Tóni? Hát ha ő maga Morgan Dolly... vagy talán a Fekete Károly, aki a másik bandavezér minden rablását meg-hiusítja? Az izgalomnak izzó feszültsége hatalmas erővel ragad el bűnünket mindjárt az első pillanatban s az események száguldó erővel viharzanak szemünk előtt. Az író virtuóz ügyességgel bánik tollával. A halálos borzalmak legötöttebb színeit megdöbbentő kontrasztként váltják fel a szerelem és hűség, a baráti önfeláldozás megnyilatkozásai és az a mindig frissen ható humor, amely bőségesen árad szét a könyvnek lapjain és átsegit az olvasót a válságos helyzeteken. A Palladis Früchtl Ede fordításában, a félpengős sorozatban bocsátja biztos sikert ígérő útjára ezt a legújabb regényt. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Kapu-u. 56-58 alatt, az udvarban.

Repülőgép okozta volna a Tunari-erő robbanását?

Bukarest, július 19.

A Tunari-erőben történt robbanás ügyében megindított vizsgálat eddig még semmiféle eredményt nem tudott felmutatni. A vizsgálat további folytatására egy vegyészektől és műszaki szakértőktől összeállított bizottságot küldtek ki.

A bizottság bekérte azoknak a repülő-tiszteknek a névsorát és gépeiknek jegyzékét, akik a robbanás hajnalán a levegőben voltak.

Fölmerült ugyanis az a feltevés is, hogy valamelyik repülőgépről lezuhant egy alkatrész, az ráhullott a gránátokkal megtömött raktárra és az okozta a robbanást.

A bizottság most felülvizsgálja mindazokat a gépeket, amelyek a robbanás reggelén a levegőben tartózkodtak.

★ **Az új váltótörvény, teljes román szöveggel, magyar fordítással és magyarázatokkal.** Közreadták dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön ügyvédek. Ara 50 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58., az udvarban.

Capitol Mozdó, Brassó

Ma, szerdán és csütörtökön utoljára megü

LUCIE ENGLISH

HANS BRAUSEWETTER,
HILDE HILDENBRANDT,
JACOB TIEDTKE

legjobb németül beszélő filmje:

A nagy főnyeremény

Póttámor: PARAMOUNT JOURNAL

Csütörtök d. u. 3 órákor nagy matiné előadás

Kolozsvári forgószinpad

VALAMI BÜZLIK

A kolozsvári dohánygyár egyik másodosztályú dohánypaklijában...! Hadnagy József, Pap-utca 19. szám alatt lakó cipészmeister beállított helybeli szerkesztőségünkbe és előadta, hogy az imént vásárolt, kékburkolatú „pakli” belsejében, a dohány között, három darab gondosan körülvágot, mindemellett még mindig bő zsirtartalommal örvendő sajtalatkat talált...! Kétségkívül kedves figyelem a dohánygyár részéről, hogy kliensei színvonaljától függetlenül, élelmészükről is gondoskodik, de ha már így áll a dolog, — azt hisszük, hogy valamennyi dohányos nevében foglalunk állást! — mellesleg a jövőben minden egyes paklihoz külön csomagolásban a sajtolt! És akkor több is lehet, mint három körülvágot darabka!...

LOPJKAK

A lapokat az Újságíróklubból! Egyes vendégek, a jelek szerint, annyira megbárátkoztak a klubban bő választékban található lapokkal, hogy még akkor sem akarnak megválni tőlük, amikor hazamennek! Kezdetben csak egyes oldalakat téptek ki, most már azonban, a dolgok leegyszerűsítése céljából, az egész lapot elviszik! Néhány nappal ezelőtt például a pesti színházi lap legfrissebb számát „csapták meg”. Az ismeretlen tettes olyan alapos munkát végzett, hogy még a hetilap papendekliből kőszült, vázonnal borított, arany-nyomású borítófedelét is magával vitte, ami a leleményességén kívül, nagy kézügyességet is igényel! A klub vezetőségének emiatt egyes jóakarók azt tanácsolták, hogy a középkelet „bibliotékák” értékes kódexinek mintájára, láncolják az asztalhoz az egyes újságokat és folyóiratokat! A célszerű indítvány ügyében még nem döntöttek!

BOZSODI JENŐKE,

kilencéves kolozsvári kisfiú lesz, szakértők véleménye szerint, a jövő énekfenomenje... Már most is olyan készségei vannak, hogy Járóka Lacikával, az Erdélyiszerte sikert aratott, pöttyös, énekes csodaprimással, méltán felveheti a versenyt... A kis énekes legutóbb a kolozsvári újságíró-juniálison és a Magyar Színház egyes előadásain szerepelt, a közönség legfőbb tetszése mellett... A rövidnadrágos „Kispulya” kiképzésével ezidőszent Kolozsvár egyik legismertebb zenészmembere, a kitűnő Rezik karnagy foglalkozik!...

AZ INTERIMAR-

bizottság legutóbbi ülésén érdekes vita folyt... Városatyáink arról tanácskoztak, hogy a Sétátér közepén átvonuló, korábban is kocsiforgalmat szolgáló utat, amelyet a közelmúltban a járőrök és sétálók számára elrekesztettek, megnyissák-e újból a járművek előtt? Az időközi bizottság tagjai természetesen két táborra szakadtak. Egyesek a megnyitás mellett törtek pácát, mások, arra való hivatkozással, hogy az átrobogó autók és egyebek nagy port vernének fel, ami a Sétátér „ózonára” káros hatással lenne, a további elrekesztés mellett kardoskodtak... Nekünk is ez a nézetünk, de nemcsak a por miatt, hanem a sétátéren tömegesen lézengő munkanélküliek érdekében is, a kiknek a mai viszonyok miatt indokolatlan, gondtalan kocsikozás, bizonyára nem lenne szíves látvány! Döntés különben nem történt! Jó így, ahogy van! Béke a Sétátér porairai!

VITORLAS

munkanélkülieket bámolnak meg mostanság Kolozsvár utcáin a sport hívei... Az illetők, akik hosszú rudakon egy-egy vendéglő talméretű reklámtábláit cipelik, hevesebb szél esetén, dagadó plakátokkal, olyan sebesen száguldanak, hogy a közlekedési rendőrök figyelmét is felkeltik! Jóliszituáltak körében állítólag már fogadások is történtek, hogy melyikük fut be előbb? A végén kiderült, hogy egy munkanélküli, bármilyen sebesen halad is, Kolozsvárt nem tud célhoz érni!!

Röntgenanfolyam orvosok részére

Az Orvosi Szemle dr. Herskovits röntgenfőorvos vezetésével augusztusban 4 héten át tartó és a modern diagnosztika minden ágára (tüdő, szív, gyomor, bél, epe, uro-poeticus rendszer, csont-izület, fog, koponya-gerinc, stb.) kiterjedő gyakorlati röntgenanfolyamot szervezett meg, melynek három gyakorlott előadója, három munkahelyen (Zsidó-kórház, Charité-szatórium és Herskovits dr. magánlaboratóriuma) és egész napra kiterjedő, egészen rendszeres és kidolgozott programja a gyakorlati tanulási lehetőségek aránylagos maximumát biztosíthatja a résztvevőknek. Az első hét kezdőeknek van szánva, míg a további program (3 hét) a továbbképzés céljait szolgálja. A kötött program lehetővé teszi annak megfelelően bármely időben a különböző szakmájú orvos urak bekapcsolódását.

Miután a tanfolyamon — éppen a hallgatók érdekében — legfeljebb 12-en vehetnek részt, ezért előjegyzések legkésőbb folyó hó 25-ig fogadtatnak el.

A kurzus további részletei felől megkérésre készséggel ad meg minden felvilágosítást az Orvosi Szemle szerkesztősége. (Cluj, Str. Jorga 21.)

Filantropia — a gyakorlatban!

Kantin, amely mellett felkopik a munkások álla...!

Hitelt „élveznek” a Dermata-bőrgyár kantinjának vásárlói, de mindent a rendesnél magasabb árban kénytelenek „felírtni”!

Az alábbiakból pedig kiderül, hogy mi rejlik egy ugynevezett „humánus” intézmény mögött...!?

A kolozsvári Dermata-bőrgyár, munkásai részére, az épület udvarán „kantin” létesített, ahol a vásárlók heti 150—200 lej erejéig folyószámlát „élveznek”. Mindezt azért, mert az igazgatóság ráébredt a munkások anyagi helyzetére és belátta, hogy a dolgozók is megszorulhatnak olykor...! Mísem természetesebb és emberségesebb tehát, minthogy létrehozták az említett kantin, ahol a munkások — pénz hiányában — „fel is irathatják” mindazt, amit vásárolnak! Mert ki hitelez ma egy munkásnak, ha még olyan keveset keres is...!

A Dermata-gyár munkásai eleinte örömmel fogadták ezt az intézményt, később azonban rájöttek, hogy hangulatuk elhamarkodott volt, mert azt tapasztalták, hogy a kantinban minden egyes cikk a bolti árnál jelentősen többbe kerül...!

...! A helyzet azonban az, hogy ennek ellenére se hagyhatják faképnél a kantin, mert hét végén rendszerint nincsen már pénzüik és így az aránytalanul drágább számított tételüket kénytelenek inkább felírtni, semmint nélkülözni...!

Arról azután az igazgatóság gondoskodik, hogy a kantin követeléseit a munkabérekből mindenkor pontosan és könyörtelenül levonódjanak!

A jóságos kantin mellett így kopik fel a munkások álla...! Másszóval, a bőrgyár, szakmájának és hivatásának megfelelően, két bőrt húz le a munkásokról! Mert arról, hogy a munkásoknak a hét második felében már nem telik semmire, csak a gyár tehet!...

Mint, ahogy a jelek szerint, a kantin létesítésénél nemcsak az emberbaráti, hanem a nyereszkeskedési szempontokat is szemelőtt tartották!

Kolozsvári ablak

— Oh, hogy az Isten áldja meg azt is, aki a gáztámadási-próbákat kitalálta! — szölt toprongyos ismerősöm: a sarki koldus, aki különben 15 élő gyermeknek az atyja — még halóporomban is hálás leszek azoknak, akik ezt a kolozsvári légitámadást megrendezték! Sirni tudnék az örömtől, kérem! Ugy hallottam ugyanis, hogy azokat, akiket a fedezékbe bujást jelző szirenázás és harangzúgás után az utcán találunk, menthetetlenül leöntik liszttel! Mondanom sem kell, hogy alig várom! A gáztámadási-próba napján mindnyújan kint leszünk az utcán: én, feleségem és tizenöt gyermekem! Egyenesen a mentőközegek elé vonulunk, hogy az egész lisztet ránk zudítsák! Aztán hazamaszrolunk, boldogan és lisztesen... Otthon rálépünk egymásután a gyuródeszkára és megrázzuk magunkat, mint a pincsikutyta, amely hirtelen bőrig ázott vagy pocsolóába lépett! Aznapra lesz kenyérünk, uram! Hát ne zokogjak a boldogságtól...?

Nyílt levél a kolozsvári sintérhez...

Kedves sintér ur!

Ha tegeződnek Önnel, most eldől-nám azt a rég elfeledt slágert, hogy „Miattad sápadt az arcom...” Beteges arc-színemet viszont annak köszönhetem, hogy az utóbbi időben nem igen tudok húst enni...!

Jóllehet, majdnem 32 fogam van és különösebb anyagi gondok sem gyötörnek! Mégse tudok a húshoz nyulni! Magamat eszem! Ennek következtében természetesen fogyok!

Mindezt Ön okozza! Ugye, hogy csodálkozik? Ön valószínűleg gyermeket kedélyű, szelid embernek tartja magát, aki dróthurkával játsszik módon szökel fel és alá utcáinkon, miközben gyanútlan kutyuskákat és kóbor ebeket fogdos össze!

Személyileg nincs is panaszom magára, hiszen ön csak felettesei, kívánalmainak megfelelően cselekszik. Ha ezért fizetnének Önnek, melynek három gyakorlott előadója, három munkahelyen (Zsidó-kórház, Charité-szatórium és Herskovits dr. magánlaboratóriuma) és egész napra kiterjedő, egészen rendszeres és kidolgozott programja a gyakorlati tanulási lehetőségek aránylagos maximumát biztosíthatja a résztvevőknek. Az első hét kezdőeknek van szánva, míg a további program (3 hét) a továbbképzés céljait szolgálja. A kötött program lehetővé teszi annak megfelelően bármely időben a különböző szakmájú orvos urak bekapcsolódását.

Más az én bajom, instállok alássan! A multkor ott jártam a vágóhid tájékán, amikor Ön, kordéja tetején trónolva, háta mögött 50—40 vinnygó kutyával befordult az említett épület udvarára!

ral! Ugy szűköltek szegény rabok, hogy az egész környék odacsődült!

Kíváncsi lettem persze, hogy mit kereshet kegyed a vágóhídon? Ebéd előtt voltam éppen és aggódtam az étvágyamért, amely éppen köszönt, mint aki elmegey...

Megtudtam, hogy kegyednek az állatorvos urral van ott naponként randevuja, hogy a fagylut ejtett ebeket vesztesség szempontjából felülvizsgálta... Mert az állatorvos urral a jelzett időpontban csak a vágóhídon találkozhatik, ahol ő viszont a változatosság kedvéért, a levágásra kerülő marhákat vizitálja meg!

Sintér ur! Kell-e többet írnom? Nem vagyok finnyás ember, de mégse tudok húst enni azóta... Vallahányszor ilyen étket tesznek elém, mindig a félelmetesen nyikorgó sintérekordéra gondolok, amint bedöcög a vágóhidra...!

Nem lehetne ezeket a jobsorsra érdemes állatokat máshol megvizsgáltatni? Muszáj éppen a vágóhídon? Rettenetes gyanu gyötör, bár tudom, hogy alaptalannul...!

Sehogysem tudok ebbe belenyugodni! Mondom, nem vagyok finnyás ember, de szeretném, ha sürgősen megnyugtattana, hogy a kutyából nem lesz szalonna!

Vigyázat! Eredeti kolozsvári találmány! Itt először!

„A gázositott futballmeccs”...

A pénteki Nagyvárad—Kolozsvár válogatott futballmérkőzés elmarad...

Egyszerű sporthír lenne. És mégis több.

Az elmaradásnak szomorúan mai és megdöbbentően különös oka van.

Mondhatni egyedülálló a sport történetében,

A pénteki meccs — gáz miatt marad el...!

Igy, ahogy írjuk: g...á...á...z m...i...a...t! Pénteken gázpróba lesz Kolozsvárt. És

hogy a háboru utánzatának hangulata tökéletes legyen, tilos a tribünről ordítva biztatni a csapatokat.

Mert háboru esetén, ha komoly gázfelleg borulna a futballpálya fölé, nem futkosnának rövidnadrágos futballisták a kerek bőr után. Legalábbis gázálarcban „kényelmetlen” lenne futballozni...!

Hát ezért maradt el a meccs.

És felbukkant a futball történetében...először... — a gázositott futballmérkőzés... A mérkőzést gázosították: a meccs elillant...

Egy kolozsvári hetilap megveregette Hitler vállát...

Azt se tudom, hogy nevessek-e, vagy bosszankodjam-e rajta? Ha mégis választani kell a kettő között, akkor inkább nevetek!

Előjáróban le kell szögezmem azt a mindnyájunk előtt ismertényt, hogy a szép Adolf „megváltó” vérengzése és az egész cirkusz nyomán kipellengérezett, rendellenes kalamajka a világ minden jobbérzésű emberében undort és utálatot váltott ki! Még azok is enyhén öklendezést éreztek, akik meggondolatlanságukban „valami”-nek tartották a hitlerajt!

A nagyvárad klerikális lap határozottan leszögezhető jobboldali tudósításain kívül, az erdélyi magyar sajtóban csak egy hetilapocskát vette védőszárnyai alá Dolfit, ezt a farkasbőrbe bújó báránykát... A kérdéses hetilapnak „Magyar Nép” a címe, jóllehet a címben szereplőknek esetleg más a véleménye! Nos, ez a hetilapocskát, amely különben itt jelenik meg Kolozsváron, (ezt csak azért jegyzem meg, mert rengetegen vannak, akik nem ismerik!) közvetlenül a vérengzések után, ömlengésekkel telt sorokban, vezércikk-ódát szentelt Hitlernek, a stramm államférfinek, aki kellő időben marokfagya a Harmadik Birodalom gyepölőjét és ismét megváltotta Németországot!... A cikkirő két oldalon keresztül „csacszenol” Hitlernek, aki remélhetőleg megpukkad örömeiben, amikor ez a kolozsvári vállveregetés fülebe jut!

Oh, de nemcsak Adolf az, akit a mákonyos tanok kolozsvári „igrice” magasztal, hanem a hitlerizmus is kap néhány kedves szót...! Néhány olyan jóleső megjegyzést, amiből kiviláglik, hogy az egész felettébb bájos és hasznos dolog! Azsongya, kérem, hogy a köz javát akarja, meg, hogy így, meg úgy...!

„Heil!” a bűvös halandzsa szerzőjének a felosztott erdélyi hitlerista szerzőzetek nevében! Ha nem is olyan pompás az a cikk, legalább „időszzerű”! Csudára aktuális!

Csak annyi elégtételt érzek mindössze, hogy az említett náci-himnusz éppen a kérdéses hetilapban jelent meg...! Mert rossz elképzelni, hogy mi lenne, ha ezt a dagályos, mindemellett véres vérszegenységben szenvedő szerelmeslevelet, a józan „magyar nép” tényleg olvasná!...

Porból vagyunk, porrá leszünk!

Hörögik: a Feleky-uti lakók

Ami por van Kolozsváron, nink nyeljük csak egész nyáron... Nem csoda hát, ha nyafogunk, „partois”-sal mossuk a fogunk!

Nem messze van ide Torda, erre megy el minden csorda, ahány autónk, autóbuzunk... Számos helyett porban uszunk!

Itt dolgoznak most a svédok, akik port nyomnak belétek! Feltörték az egész utat, torkunk tisztább „ájer”-t kuta!

Csak ha betegség jön sorra, lehet szükség a sok „porra”! De minékünk semmi bajunk, csupán égne áll a hajunk!

Mélyen tisztelt interimár! Porrá leszünk szinte, immár! Tőled kérünk segítséget, néhány potya sirhely végett!!

Ha csak egy kis por eltűnik, fuldoklásunk is megszűnik...! Utunknak neve: Feleky, menjen hát a por fele kil



Nemes Ferenc riportja:

VAS-UTCA 107...

Szociográfiai felvétel a földi pokol egyik kolozsvári bejáratából!

Kolozsvár, július 19.

Amint Magyarosi Györgyné nyomorúságos, egyszobás viskójának ijesztő, zürzavaros rendtelensége háttérben maradt és újra kint laktattam a vigasztalanul szürke, felhőrongyos ég alatt, a Vas-utca félretaposott kövein, biar eszmétársítás kapcsán, eszembe jutott egy zindarab, amelyet „Önagsága 24 órája” címen nem is olyan régen játszott valamelyik budapesti színház... A darab során alkalmas volt a közönségnek, hogy egy „mondénnek mondott” társasági hölgy 24 órájába, magánéletének napnyi töredékébe bepillantson!

Magyarosi Györgyné 24 órájának színpadi keldolgozója hiába kilincselne végig drámájával minden színházat, senkinek kockázatná meg, hogy előadja, mert az a szegényes kiállítás és azok a beestelen díszletek, amiket ez a darab gényel, biztos bukást eredményeznének! Nincs benne csillogó, csipőgő dekoltált estélyi ruhaköltemények, a manikűrös-kisasszonynak nem jut szerep, sőt még csak nem is bridzseznek benne...! Színpadi szempontból, ragyogás hiányában, teljesen érdektelen, az újságíróknak azonban, aki szociográfiai körutakat eredt Kolozsvár munkáslakta perifériáján, a sivar Kővári-telepen, feltétlenül „anyag” Magyarosiné... Igaz ugyan, hogy „sovány” anyag mert a megrebbent vézna mosónő, aki félév óta csak nyolcszor részesült abban a szerencsében, hogy más szennyeséhez érjen, még négy gyermekével tetézve sem olyan súlyos, mint egy jöltápláltabb munió-gyáros!

De hát nem az akaratán kívül fogyókurát folytató Magyarosiné veszendő küliről akarok értekezni, hanem 24 órájáról és általában „előtéről”, amely viszont olyan súlyos teher, hogy viselés helyett csak összeroskadni lehet alatta!

Akik cirkuszi erőművésznőt akarnak látni, jöjjenek a Vas-utca 107. alá! Ott áll Magyarosiné magárahagyott cingárságában és görnyedt vállain tartja az életet, mint Atlasz a földgolyót... Négy éhes gyermek csimpszakodik szoknyájába, huzza, cibálja, de neki nem szabad eliesni... Ott áll és várja, hogy csikorduljon egy ajtó...

Három évig kell csak várnia!

Akkor lép elő hadbírósi börtönéből „az ember”: Magyarosi György, volt CFR műhelymunkás, aki ez év februárjában, 16 évi becsületlen szolgálat után, egészen különös körülmények között szakadt el övéitől...

— Jöjjön Magyarosinéhoz! — szól az idegenvezető szerepét betöltő ismerősöm, aki csaknem mindegyik vasuti műhelymunkás és családját ismeri, — jöjjön és lásson!

Nem csapott fel kénkőves láng körülöttünk, nem szálltunk alá semmiféle földalatti barlangba, de — most tudom csak! — a Vas-utca 107. alatt, megjártam a pokolt és hallottam az el-kárhozottak jajveszékését!

Színhely: egy hálószoba, ebédlő- és konyha szerepét játszó, csupaszfalú, néhány négyzetméter alapu oda. Két vaságy áll benne, gyűrött, durva cihákkal, igénytelen konyhaasztal, egy lábas málélissal a tetején, valami pole, egy jeges lehetet árasztó, kihűlt „sparherd” és egy ingatag szekrény, amelynek nyitott ajtaján, fehérneműnek nevezett rongyfergeteg dül a padlóra...

Magyarosiné (nem néz fel a földről, de helylél kinal): Hurcolkodunk, kérem! Városi adóhatalmék, tetszik tudni, vagy négyezer lej, ki kell menni, holnap árvereznek...! Ezeket a helmikat, gondoltam, berakom a kamrába, van itt hátul olyasmi, a csupasz falakat csak nem viszik el? De már reggel óta így állok és rem tudok mihez kezdeni! A szobát különben kivette valaki... Fűrészgyári munkás, 250 lej fizet havonta!...

Ujságíró (gyorsan kalkulál. Kétszázötven lej egy hónapra, egy asszonynak és négy gyermeknek, az anyi, mint nyolc lej ötlüknek naponta, lakásra, ruházkodásra, de főleg élelemre...): Hova megy innen, Magyarosiné?...

Magyarosiné (sírósan): Csak olyan helyre mehetek, ahol nem kell fizetni... Ha befogad valamelyik szomszéd...! Amióta „bent” van az uram, csak nyolc napot mostam, pedig annak már egy fél éve...! Tegnap is reggel félháltól este féltizenegyig... Azt se tudom, hogy mi-ből élünk...? A szomszédok... a múltkor küldtek egy kis zsirt, ma meg kaptam ezt a kis málét!

Ujságíró: Miért ül az ura?

Magyarosiné: Azért, mert addig verték, amíg hazugságot nem vallott... Azt mondták rá, hogy kommunista...! Apahidáról egyenesen odavitték...! Járt itt egy kis, szőke ember, néhány nappal ezelőtt, valami csomagot hozott, megkért, hogy vigyázzak rá, amíg visszajön érte! Betettem a szekrénybe. Aztán, a mikor kiszállt a rendőrség, rögtön odamentek és megtalálták...

Ujságíró: Ki volt az a férfi?

Magyarosiné: Sosem láttam azelőtt! (Döbbenetes naivitással): De szépen megkért, hogy a csomagot itthagyhassa, hát mondtam: „Jó, csak hagyja itt...” Nem gondoltam semmi rosszal! Jött a rendőrség, autóval, nagyon megijedtem... Kérdezték, hogy járt-e hozzánk ilyen, meg olyan nevű...? Azt mondták, hogy eivisznek és megvernek, ha nem vallo be... Mit csináljak, tessék mondani? Fenyegettek, hát inkább rájuk hagytam, hogy igen, csak szabaduljak tőlük! Az uram is úgy vallott, ahogy akarták, mégis három esztendő adtak neki... Ujságíró: Találkozott az urával azóta?

Magyarosiné: Minden szerdán és szombaton be lehet hozzá mennem... Öt percre! Be is megyek! De nem lehet sokat beszélni, mert öt perc az semmi! Kibálnom kell ugyan, mert a férjem mindakét füleire megsüketült a veréstől! Ők is ott állnak, hallgathatják... Szegény, azért mondta, hogy vigyek be valami orvosságot, mert kiujult a reumája!

Ujságíró: Azelőtt is betegkedett a férje?

Magyarosiné (tompa szórakozottsággal): Igen... tüdővész, meg a reuma is gyakran

előveszil (Hirtelen) Jártam én, kérem, „akkor” a hadbírószágon is, az ezredes urnál. Azt mondtam, hogy nem bírom tovább megölöm magammal együtt a gyermekeket is! Csak ölje meg őket! — szól a kolonel ur, — mind a magáé, miért ne??...

Ujságíró: Mégis, miből élnek?

Magyarosiné: Nem élünk mi, kérem...! Nem mondom, hogy néha küldenek valamit! Ma is kaptam ezt a kis málét, vagy már mondtam? De a múlt héten napok voltak, hogy egy falat nem volt a házban! (Gyermekekre mutat.) Ezek még lehuznak az ételért. Vészeségények, nem is csoda! (Kisfiúhoz, aki az ágy szélén ül egy szál ingben.) Na, mondjal valamit a bácsinak! Hol van apuka? (Sírva fakad.) Három évig kell rá várni, mi lesz velünk addig? Amikor az uramat elitelték, négy napig nem ettem, összeszaladt az egész Vas-utca, a szomszédok vigyáztak rám, hogy fel ne kössem magamat! (Férfyképet vesz elő.) Itt az uram! Harmincyolc éves! De teljesen megöszült azóta!

Ujságíró (minden meggyőződés nélkül): Ne sirjon, majd csak jóra fordul minden!

Magyarosiné: Nem hiszem, kérem!

—

Az elhangzott párbeszéd színhelye csupán „egy” viskó a Kővári-telepen és Magyarosiné csak „egy” asszony... Azt mondják, hogy sokan vannak még így errefele!

Ilyen váratlanul előzvegyült munkásfeleségek, akik „lakást” változtatnak és az országra költözködnek...!

Például Magyarosiné, akinek legutóbbi 24 órája ezzel a dialóggal indult meg, csomagolással és koplalással folytatódik, aztán — este-felé — költözködéssel végződik!

Igen, ha tényleg véget érne... Ha minden eljövendő 24 órának örökre befelegzene...! Am estére megindul a menet a Vas-utca 107. szám alatti gyászházba! Elő! a görnyedt, jéd Magyarosiné, mögötte libasorban csenevész gyermekei...!

Itt-ott még égnék bizonytalan lángok és fények a Kővári-telepen, de körülöttük teljes a sötétség!!!

—

„Magyarosiné 24 órája”...

Vajjon még hányszor huszonnégy?

Hallottam a múltkor egy találó „bemondást”, már nem tudom, ki mondta, de fel kell jegyezni, mert nagyon idevág! Ugy hangzik, hogy „nehéz az élet!”

Pedig Magyarosiné még nem vesztett bridzsen és azért sem sopánkodik, hogy körmeire egy árnyalattal világosabb színű gyöngyház-lakkot esetelt a manikűrös-kisasszony...!

Estélyiruhájának a kivágása sem sikerült magasabbra, mint ahogy szeretne volna...! És mégis! Mégis!... MEGIS!!!

Az uralkodót Titulescu is elkíséri külföldi útján

Egy nevezőre kell hozni Románia katonai érdekeit gazdasági érdekeivel — jelentette ki Tatarescu miniszterelnök

Páris, július 19.

A Párisban tartózkodó Tatarescu miniszterelnök ma nyilatkozott a Paris Midinek párisi utja céljáról. Kijelentette, hogy elsősorban azért utazott a francia fővárosba, hogy ott az ország vezetőivel folytatott tanácskozásai során egy nevezőre hozza Románia katonai érdekeit gazdasági érdekeivel.

— Meg kell szünnie annak a helyzetnek, folytatta Tatarescu, hogy akkor, a mikor Franciaországhoz erős katonai

szálak kapcsolnak, gazdaságilag az ország Németországhoz van kötve, mely Romániának egyik legfontosabb piaca. Romániának gazdaságilag szüksége van Franciaországra és Franciaországnak is Romániára. Reméli, hogy sikerülni fog etekintetben kielégítő megoldást találni a két ország számára.

Kijelentette, hogy Károly király külföldi útjára valószínűleg szeptember, vagy október folyamán kerül sor. Az uralkodót Titulescu külügyminiszter is elkíséri.

sét. A tragikus öngyilkosság híre nagy feltűnést és egyben részvétet keltett Párisban.

A WASHINGTONI KORMÁNY földművelésügyi minisztere, a rossz terméskilátásra való tekintettel rendeletet adott ki, mellyel megszünteti a termelés korlátozását célzó összes kormányintézkedéseket.

Tánc Máréfalván: egy halott, egy súlyos sebesült

Szekelyudvarhely, július 19.

Maréfalván 16-ikára virradólag tánc volt a szövetkezetben. Éjfél felé a legények valami felett összeakadtak, majd öltre mentek és előkerült a bicska is. A verekedés során rátámadtak a Biró-testvérekre, kik közül egyiket halálra szurkálták, a másikat haldokolva szállították be a szekelyudvarhelyi kórházba. A csendőrség öt legényt vett őrizetbe, köztük Fábiant Lajost, Biró Gábort és Olosz Bertalant.

Letartóztatták a „magyarpárti ellenzék” aradi vezetőségét

Arad, július 19

Tegnap este az a hír terjedt el Aradon, hogy a sziguranca veszedelmes kommunista szervezkedést leplezett le. Később kiderült, hogy a Zrinyi-utcai Magyar-házban tartott házkutatást, ahol az ugynevezett „magyarpárti ellenzék” aradi tagozatának van irodahelyisége. A sziguranca emberei rajtaütésszerűen jelentek meg a házban, ahol a tagozati vezetőség éppen értekezletet tartott. Letartóztatták mintegy husz, többnyire kiskorú fiatalembert, továbbá a vezetőség tagjait: Osztrovszky György kolozsvári egyetemi hallgatót, a központ kiküldöttjét, Varga József tagozati elnököt, Vörös János, Kohn Zsigmond és Kiss József kereskedőegedeiket, mint a szervezet tisztviselőit és Pikó Mária és Böske fiatalok lányokat.

A vállalatás során kiderült, hogy szó sincs kommunista szervezkedésről, amit abból is meg lehetett állapítani, hogy a mozzalom szócsőve a Kolozsváron megjelenő „Néplap” már hetekkel ezelőtt bejelentette az aradmegyei tagozat megszervezését. A házkutatás során sem találtak egyetlen kommunista jellegű irást, vagy nyomtatványt. Ezekután a sziguranca szabadon bocsátotta a letartóztatottak legnagyobb részét, a többieket valószínűleg a mai nap folyamán helyezik szabadlábra.

Ujabb három város munkássága csatlakozott a sanfranciskoi sztrájkolókhöz

Százezer ember elmenekült San Franciskóból — A munkások hajlandók megkezdeni a béketárgyalásokat

San Francisko, július 19

A san-franciskói munkások sztrájkja most már a környékbeli városokra is áttért. Oakland, Berkeley és Alameda városok munkássága is kimondotta az általános sztrájkot. San Franciskóba újabb 3000 fnyi katonaság érkezett s ezzel a katonai csapatok létszáma 10 ezerre emelkedett.

A karhatalom eltorlaszolta a város főbb stratégiai pontjait. San Franciskóból több mint százezer ember menekült el a szomszédos államokba.

A polgárság őrscapatokat állított fel és ezek az őrscapatokkal megostromolta a kommunista és a radikális munkásszervezetek helyiségeit.

A helyiségek egy részét összerombolták és az ott talált munkásvezetőket súlyosan összeverték.

A polgári őrscapatok szétrombolták egy kommunista lap szerkesztőségét és nyomdáját is.

A rendőrség üldözöbe vette az őrscapatokat, de senkit sem fogott el közülük.

A sztrájkhelyzet annyiban enyhült, hogy a sztrájkbizottság felhívást bocsátott ki, amelyben önmérsékletre inti a sztrájkolókat és felszólítja őket, hogy tartózkodjanak minden erőszakos cselekménytől.

Hozzájárult ahhoz is, hogy a vendéglők egy részét kinyissák.

A sztrájkbizottság békülékeny szellemének egyik legfontosabb jele, hogy felhatalmazta a szakszervezeteket, hogy ha jönnek látják, béketárgyalásokat kezdenek a munkaadókkal.

LEGUJABB

A SAMOS-SZIGETI

határincidens, amelynek során, amint tudjuk, egy angol tengerésztiszt életét vesztette, komoly konfliktushoz vezetett Anglia és Törökország között. Samos szigete körül egy 12 hadihajóból álló flottara jár cirkál és keresi az agyonlőtt tengerésztiszt holttestét. Török részről nem fogadták el az ankarai angol követ ajánlatát, hogy az ügyet egy török—angol vegyesbizottság vizsgálja ki. Ismét pasa

miniszterelnök félbeszakította szabadságát és Ankarába utazott. A vizsgálatot a török hadügyminiszter vezeti személyesen.

A STAVISKY-BOTRÁNYNAK

ujabb áldozata van. Szerdán délelőtt agyonlőtte magát Chautemps volt francia miniszterelnök unokahuga. A leányt azok a sajtótámadások kergették a halálba, melyek bátyját úgy állították be, mint a nagy panama egyik aktív része-

A modern házasság

Írta: Prof. Dr. Wilhelm Steckl, fordította és jegyzetekkel ellátta Dr. Gátnar Pál. **Ára 90 lej.** Kapható a **Brasóvi Lapok Könyvszétálynában, Brasó, Kapu-utca 56-58. sz. alatt az udvarban.**

K Ö Z G A Z D A S Á G

A közgazdaság hírei

A kávémonopólium bevezetésének tervével kapcsolatban híre jár, hogy a brazíliai kormány ajánlatot tett Romániának amely szerint nagymennyiségű petróleumterméket hajlandó megvenni, ha ezzel szemben ő láthatja el Románia egész kávészükségletét. A monopólium bevezetésére két megoldási terv merült fel. Az egyik terv szerint csak az importot kötik monopóliumhoz és a belföldi forgalom teljesen szabad maradna, míg a radikálisabb terv az, hogy egy a behozatalt, mint a forgalombahozza-

talt monopolizálják, esetleg az elosztást valamely cégnek koncesszionálnák.

A bukaresti Jacques Deutsch et Co. gabonacég, amelynek élénk összeköttetései vannak az erdélyi és bánáti piacokkal is, likvidálta bukaresti irodáját és székhelyét Brailába tette át.

A Frajli Goldenberg bukaresti fémhenger-mű, amely, hír szerint, Mannesmann-csővek előállítására készül berendezkedni, új villamos-gépeket vett erre a célra. A csőgyári berendezést Németországból vásárolta meg a gyár.

A 6-ik éve fennálló

oradeai (nagyvárad) Zsidó Fiuinternátus ismét kibővítve,

szigorúan orth. köser elsőrangú ellátást, legmodernebb nyugati komfortot, orvosi felügyeletet és négy szaktanár által való tanulmányi előkészítést nyújt a vidéki zsidó növendékeknek.

Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba, vagy kereskedelmi iskolába iratkozhatnak.

Az internátusba az idevonafokozó miniszteri rendelet értelmében csak 33 növendék vehető fel. **A jelentkezés tehát sürgősen eszükséges.**

Komoly érdeklődőknek prospektust küld az Igazgatóság. Oradea, Str. Delavrancea (Ritook Zs. u.) 17

A házaló-fa felvásárlásának kalandos terve és ami a terv mögött rejlik

Hogyan hiúsult meg az Erdélyi Fakereskedők Egyesületének zsiros üzlete

Déva, július 19.

Pár nappal ezelőtt vázlatos felvételben részleteket közölt a B. L. arról a kalandos tervről, melyet a fakereskedők boldogítására akart megvalósítani a fakereskedők egyesülete. Arról volt szó, hogy

a fakereskedők egyesülete megállapodást létesített a Comertul favállalattal, hogy az vásárolja fel az erdővidéki lakosság által egész éven át termelt faanyagot, hogy az így felvásárolt árut a kereskedőkhöz juttatva kivonják az „illegális” kereskedői forgalomból!

Ebből a körmondatból a nem szakmai olvasó persze nehezen fogja megérteni, hogy miről is van szó tulajdonképpen.

Arról van szó, hogy mióta a Vajdakormány megengedte az erdővidéki lakosságnak, elsősorban a mőcoknak és másodsorban a székelyföldi lakosságnak, hogy az általa termelt deszka, építő- és egyéb faanyagot minden kötöttség nélkül piacra vigye eladás céljából, azóta rendkívül nagymértékben elterjedt a faházalás.

Esztdendők óta küzd a fakereskedelem

Egy éyanus körülmény

Az üzletbe Bán Vilmos, az egyesület titkára és hivatalos lapjának kiadója nagy ambícióval fektült bele. Különböző előzetes tárgyalások után Bán összehívta a választmányi ülést, amelyre a vidéki tagok ugyszólván teljes számban megjelentek Arádon, ahol az egyesület székhelye van.

A „vidéki” tagoknak feltűnt, hogy bár az egyesület székhelye Arádon van, a választmányi gyűlésre sem az aradi sem pedig a temesvári és bánági kartársak nem jöttek el.

Mint később kitént, azért nem jöttek el, mert ők már ismerték a mozgatókat és nem bíztak az akcióban.

Bán titkár ur a gyűlésen bejelentette, hogy a részvénytársaságot nem lehet összehozni. Az egyesület tárgyalt a CAPS-

Megszületik a megállapodás

Az előterjesztett megállapodás-tervezetnek ellenére több változtatást tartottak szükségesnek a fakereskedők. Végül is megtörtént Bán ur és a szűkebb intézőbizottság felhatalmazása, hogy a következő főbb pontok mellett kösse meg az egyesület nevében a Comertullal a megállapodást.

1. A Comertul kötelezi magát arra, hogy a meglévő pojánai felvásárló telepen kívül Brádon, Abrudbányán, Hát-szezen és Székelyudvarhelyen további felvásárló telepeket állít fel. Ezeket a felvásárló telepeket azonnal fel kell állítani, amint az erdélyi fakereskedők 10 ezer köbméter faáru átvételét kötelezően lejegyezték.

2. Ha a szükség úgy kívánja, a felvásárlás napiáron felül is történik, hogy minden faházalási lehetőség ki-zárt legyen. A felvásárlásnál az árakat az egyesület ellenőrzi és szabályozza a szükséghez képest.

3. Az átvételi árakat a kereskedők részére a Comertul a Faegyesülettel kö-

a házaló kistermelők ár- és piacrontó versenyé ellen, de eredménytelenül. Minél rosszabbak a viszonyok, annál több ilyen faáru jön a piacra az erdővidékről és annál reménytelenebb a fakereskedők helyzete.

A fakereskedők már-már beletörődtek ebbe a helyzetbe, amikor a fakereskedők egyesülete felvetette azt az ötletet, hogy össze kellene vásárolni az erdővidéki lakosság áruját, hogy az ne jöjjön a piacra, illetve — hogy ezt a faárut a kereskedők vegyék át és ők hozzák forgalomba.

A terv először mehökkentette a kereskedőket, mert nem kis dologról volt szó. Kalandosnak is látszott nagyon, de aztán megbarátkoztak a gondolattal.

Hamarjában kiszámították, hogy körülbelül négyezer vagon az a mennyiség, amit az erdővidéki lakosság egy évben termelhet a maga kezdetleges vízfűrészein. Ezt meg lehet csinálni — mondták az érdekeltek — a pénz össze lehet hozni részvénytársasági alapon, vagy ha ez nem sikerülne, meg lehetne próbálkozni valamelyik nagy vállalattal...

al, hogy az vállalja a felvásárlást és a kereskedőkhöz való közvetítést, de ez sem sikerült. Ellenben itt van a „Comertul Lemnului”, a Tilen Viorel volt miniszterelnökségi államtitkár pojánai vállalata, azzal meg lehet csinálni az üzletet.

— A Comertulnak — mondotta Bán titkár — két előnye van a vállalkozás szempontjából. Először, hogy eddig is foglalkozott mőcáru vásárlásával, ez egyik főüzlete, másodsorban, hogy van pénze elég a nagyüzabásu és az egész erdővidék faárúkezelésének felvásárlásához...

Bán titkár olyan megyőzően érvelt a Comertullal megkötendő megállapodás mellett, olyan reményteljeseknek festette le az abból származó előnyöket, hogy a megállapodás megkötése ellen nem lehetett súlyosabb kifogásokat emelni.

zösen állapítják meg, az árak azonban nem haladhatják meg a CAPS 5-ik osztályú árainak szívonát. A kereskedőknek leszállított áru után köbméterenként 10—20 lej kap az egyesület. A Comertul a felvásárlás és a kereskedőknek felszámított ár közötti különbözetet kapja haszonképpen, azzal, hogy köbméterenként 200 lej minimális hasznot mindenképpen felszámíthat.

4. A kereskedők a piacon érvényben levő szokványok szerint, harmincnapos hitelre, nem hitelképesség esetén utánvét mellett kapják a felvásárolt faárut.

A COMERTUL NEM UGY GONDOLJA AZ ESETET

Ezek voltak nagyjában a megállapodás feltételei.

Miután a megállapodás megtörtént, megkezdődött a kereskedők beakvirálása. Megjelent a piacon dr. Valkó Dezső, a Comertul képviselője és megkezdte a lejegyzések gyűjtését, illetve a megrendelések felvételét. Nem kérte, hanem köve-

telte a kereskedőktől a jegyzést. A szolidaritás nevében és az egyesület presztízsével...

A megállapodásban kikötött 10 ezer köbméter hamar lejegyezték a kereskedők. Létkérdésnek tekintették különben is, hogy a házalás a faáruval megszűnjön. Miután a lejegyzés megtörtént, várták, hogy a Comertul a megjelölt öt helyen felállítsa a felvásárló telepeket.

Várták és még mindig várják. Felvásárló telepet egyet sem állított fel a Comertul, ellenben felszólította a kereskedőket, hogy

a lejegyzett mennyiséget azonnal vegyék át.

— Hogyan! — csodálkoztak a kereskedők. — Hát hol vannak a felvásárló telepek!?

A felvásárló telepek nincsenek sehol.

A malmok, szövetkezetek és gabonakereskedők „pool”-ja rendet akar teremteni a belföldi terménypiacon

Brancovici Emil professzor, a bukaresti árutőzsde elnöke, a terméskilátásokról, a gabonaeport elmaradásáról és a vegyes kompenzációs rendszer hibáiról

Bukarest, július 19.

Hivatalosan augusztus elsején kezdődik az új gabonakampány. Az új termés értékesítésével kapcsolatban már hetek óta a legellentmondóbb becslések kerültek forgalomba, amelyek többnyire spekulációs célokat akartak szolgálni. Ez időszerint még a kormánynak sincsenek megbízható termési adatai és így történetet meg, hogy maga Sassu földművelésügyi miniszter is két nyilatkozatban pontosan ellenkező megállapításokat tett a várható terméseredményről.

Az új termés értékesítésével kapcsolatban a bukaresti árutőzsde, amelynek elnöke Brancovici Emil professzor, azzal a konkrét javaslattal fordult a kormányhoz, hogy

az állami intervenciós vásárlások helyett az összes érdekeltekből alakított „pool” szervezze meg a piacot.

Erről a kérdéstről Brancovici professzor, aki egyben a gabonaeportörök szövetségének is az elnöke, a következőket mondotta:

Egységes alaparak az egész országban

— Az általam javasolt poolban a malmok, gabonakereskedők és a szövetkezetek vennének részt. A kormány azt akarja, hogy a kereslet-kinálattól függetlenül az egész országban egyforma és reális gabonáarak legyenek. Ne ismétlődjenek meg az a helyzet, hogy az egyik piacon 50.000 lej egy vagon buza, a másik piacon csak 40.000 lej és a harmadik piacon megint 45.000 lej, ami

illogális konkurrenciát teremtett ugy a kereskedők, mint különösen, illetve végeredményben a malmok részére.

Másfelől a termés begyűjtése után a legtöbb gazdának szüksége van pénzre és ilyenkor tulkinálat szokott fellépni a piacon. Ahhoz, hogy az így piacra kerülő tételeket fel lehessen vásárolni, nehogy az árakat a spekuláció még jobban lenyomja, igen nagy tőkére van szükség.

Csak egy van, a pojánai, de a Comertulék úgy gondolják, hogy elég lesz egyelőre ez az egy is. A lejegyzett 10 ezer köbmétert, amely 500 vagonnak felel meg, le tudja szállítani a pojánai telep egymaga is, van neki elég régen felvásárolt mőc-áruja!

A Comertul nagyon okosan úgy véli, hogy előbb megszabadul a maga árujától, amit tavaly és az idén eddig vásárolt a mőcoktól, a többivel pedig ráér.

Csak hogy a kereskedők ezt nem fogadták el.

— Előbb tessék felállítani a felvásárló telepeket, aztán kérjük a jegyzett rendelést — mondják. — Addig egy köbmétert sem...

Két ember van, aki körömszakadtáig küzd az immár kutbaesettnek tekinthető felvásárlási akció megmentéséért. Az egyik Bán Vilmos, az egyesület titkára, a kinek kezeihez mintegy másfélmillió folyt volna be évenként a köbméterenként kikötött 10—20 lejből. A másik dr. Valkó Dezső, a Comertul képviselője, aki a már lejegyzett és még következő állandó lejegyzések után — mondhatni — már a zsebében érezte az évi másfél-kétmillió lej jutalékot.

Dehát a Comertul előbb a maga számára akarta a tejszint leszedni. És ezzel elütötte őket a zsiros jövedelemtől

Ezt az intervenciót sem a szövetkezetek, sem a malmok egyedül nem tudják megcsinálni, mert nincsen elég tőkéjük és üzleti szervezetük hozzá. Ezzel szemben a gabonakereskedők részint tekintélyes saját tőkékkel rendelkeznek, részint pedig sokkal könnyebben tudják megszerezni a szükséges hiteleket, mint bárki más. Ha az export finanszírozásához meg tudják szerezni a hatalmas tőkéket, meg fogják kapni a belföldi üzlet részére is.

A poolban, amely csak erre az évre szóló alkalmi egyesülésnek van tervezve, minden tag függetlenül dolgozik majd, de bizományosi alapon a pool számlájára,

amiért költségein kívül bizonyos jutalékot fog kapni a befektetett tőke és az összevásárolt gabonamennyiség arányában. Eppen most várjuk Radu Irimescu gabonakormánybiztos hazaérkezését, hogy vele a kérdést elintézhessük.

Nem lesz exportüzlet az idén?

Az exportüzlet kilátásairól Brancovici professzor meglehetősen pesszimista nyilatkozatot tett. Szerinte buzakivitel ezidén nem igen lesz, még akkor sem, ha valamelyes fölöslegek maradnának is, mert a pool intervenciós vásárlásai következtében a belföldi árak magasabbak lesznek, mint a külföldön elérhető buzaárak. Ha meg az a valószínűtlen eset következne be, hogy a belföldi buzaárak a világparitás alá esnének, akkor a kormány ugyanis betiltja a kivitelt.

Ami a tengeriexportot illeti, annak az eshetőségeit még nem lehet előre látni. Mindenesetre a pesszimista becslések koraikak.

Ezektől a lehetőségektől függ a gabonakiviteli prémiumok kérdése is. Elvben a kormány elhatározta a gabonaprémiumokat, kérdés azonban, hogy lesz-e kivitel.

Nagyon érdekes módon magyarázta meg Brancovici professzor azt, hogy mi a gabonakereskedelem álláspontja a

kompensációs alapon történő gabonakivitelről.

Visszafelé sült el a kompenzációs kényszer

— Mi már régen hirdetjük, hogy a kormány egy olyan áruforgalmi rendszert léptessen életbe, amely kizárja a kompenzációt, vagy pedig általánosítsa a kompenzálási lehetőséget minden országra és minden árucikkre, de a vegyes rendszer kész szerencsétlenség.

Ezt a tapasztalat éppen eléggé bebizonyította. Fleinte a kompenzációs kötelezettséget csak Németországgal, Csehszlovákiával és Lengyelországgal szemben vezették be, de a gyakorlatban az eredmény az lett, hogy minden kényszerítő rendelkezés nélkül a kompenzációs ügyleteket kiterjesztették Angliára, Belgiumra és Hollandiára is, holott ezek az országok akkoriban semmiféle akadályt nem gördítettek a román gabonaexport útjába. Ez azért következett be, mert azok az államok, ahova csak kompenzációval lehetett gabonát kivinni, ezen a réven mégis tudtak Romániába árut eladni, míg a többi országból csak úgy lehetett árut behozni, ha devizában történnik a fizetés. De a Banca Nationala csak nehezen adott devizát és nagyon keveset, aminek következtében

éppen azokból az államokból nem lehetett iparcikkeket és nyersanyagokat importálni, amelyek a legkulánssabbak voltak a román agrártermékekkel szemben. A vegyes kompenzációs rendszer így éppen azon országoknak vált az előnyére, amelyekkel szemben Románia külkereskedelmi mérlege deficités volt

és a kompenzációval bizonyos megtorlást akartak velük szemben alkalmazni, közben pedig mi elvesztettük legjobb piacainkat a gabona részére.

A gabonaelőlegek ügye

Végül még a múlt évben törvényileg megszavazott varrans-kérdésről kértünk felvilágosítást. Brancovici professor egyetlen közlegyintéssel intézte el a választ. Hiába a volt törvény, a végrehajtási utasítás, a gazdasági bizottság rendelkezése. Egyetlen tétel gabona nem került a varrans-jegyek kibocsátására felhatalmazott bankok raktárába. A magyarázat? Csak annyi, hogy a leraktározott gabonára kiadandó előlegekhez pénz kellett volna. Pénz pedig nem volt. A Banca Natională egyetlen banit nem folyósított erre a célra.

És szerencse, hogy így történt, mert az egész elgondolás hibás volt és a végén biztosan országgraszáló botrányok lettek volna belőle.

Bányai Ernő

Áru- és pénzpiac

VALUTAK

A Nemzeti Bank árfolyama:
Svájci frank 32.45—32.85
Francia frank 6.585—6.6375
Osztrák schilling 23.52
Cseh korona 4.16
Pengő 29.24
Dollár 99.30—109.30
Fontsterling 502—512
Olasz líra 8.55—8.80
Márka 38—40

CSIKAGO

NYITÁS

Buza: júliusra nincs jegyzés, szeptember 98 és háromnegyed, december 100 és háromnegyed.

Kukorica: júliusra nincs jegyzés, szeptember 61, december 62.50.

Zab: júliusra nincs jegyzés, szeptember 45.25, december 46.12.

Rozs: július 70.87, szeptemberre és decemberre nincs jegyzés.

ZARLAT

Buza tartott irányzat: július 96.87—96.87, szeptember 98.25—98.37, december 99.87—100.

Kukorica erősen tartott irányzat: július 60.12, szeptember 61.50, december 63.25.

Zab tartott irányzat: július 44.62, szeptember 44.87, december 45.75.

Rozs tartott irányzat: július 70, szeptember 70.62, december 72.37.

WINNIPEG

NYITÁS

Buza: júliusra nincs jegyzés, október 84.25, december 85.50.

ZARLAT

Buza tartott irányzat: július 82, október 83.37, december 84.62.

LIVERPOOL

ZARLAT

Buza tartott irányzat: július 4.11 és háromnegyed, október 5.02 és hétényolcad, december 5.04 és hétényolcad március 5.06 és ötnyelcad.

Kukorica tartott irányzat: július 8.09, október 8.10 és egykettő, december 9.01 és egykettő.

Gabonapiacok külföldön:

Bécsben

a búzapiac irányzata szilárd volt. Elsősorban belföldi származású árut kínálnak. A rozspiacon az árak változatlanok maradtak, külföldi rozsból a kínálat még nem indult meg. A tengeripiac irányzata változatlan maradt, a forgalom is minimális a takarmányárpa kielégítő kínálat mellett kissé drágult, míg a zabot teljesen elhanyagolta a piac. Árak S-ben q-ként:

Belföldi buza S 33.75—34.50.
magyar óbuza S 22—23.
magyar tiszai buza S 24—22
jugoszláv buza ex Wien S 17.50—18.
belföldi rozs S 23—23.50.
tengeri S 10.20—10.30.
takarmányárpa S 9.75—9.80.
jugoszláv zab S 13—13.25.

Flatpiacok külföldön:

Grácban

a borju- és sertésvásár irányzata eleinte

Bukarestbe utazók figyelmébe!

HOTEL LUVRU

Strada Carol 4.

Victorial sarok. Főposta mellett

Teljesen átalakítva, új berendezés, modern comfort. Hideg-meleg folyóvíz, fürdőszoba, telefon, lift. UJ VEZETÉS ALATT. — Mérsékelt árak

élénkebb volt, de később ellanyhult. Árak: borju Gr. 135—150, hussertés 155—145, zsirsertés belföldi 135—140, külföldi 160 élősúlykilogrammonként.

Gyöngyösön

lanyha volt a sertésvásár irányzata. Árak hizott sertés öreg 60—64, fiatal 62—66, uradalmi süldő 75—80 f. kg.

Bátaszéken

kis felhajtás és lanyha irányzat mellett a következő árakat fizették az állatvásáron: hizott ökör 42—45, tehén 36—38, növendék 43—46, hizott sertés 50—56, hussertés 60—64 fill. kg.

Baromfi- és tojáspiacok külföldön:

Berlinben

a vágott baromfipiacon az irányzat nyugodt volt. Élőbaromfiban a csekélyebb kínálat ellenére az üzlet erősen gyengült, mert a hőség miatt nincs kereslet. Árak: magyar vágott levestyuk Pf. 57.5—60, csirke 70—72.5, jugoszláv vágott levestyuk 57.5—60, élő román csirke 42.5—47, fontonként vámmal és költségekkel együtt.

Szegeden

a baromfipiacon a felhozatal kevés volt. Az irányzat tartott. Árak: csirke 105—110, levestyuk 80—85, liba 110—112, kacska 85—90 fill. kg. Tojás drb.-ként 3.4 fillér.

SPORT-ÉLETT

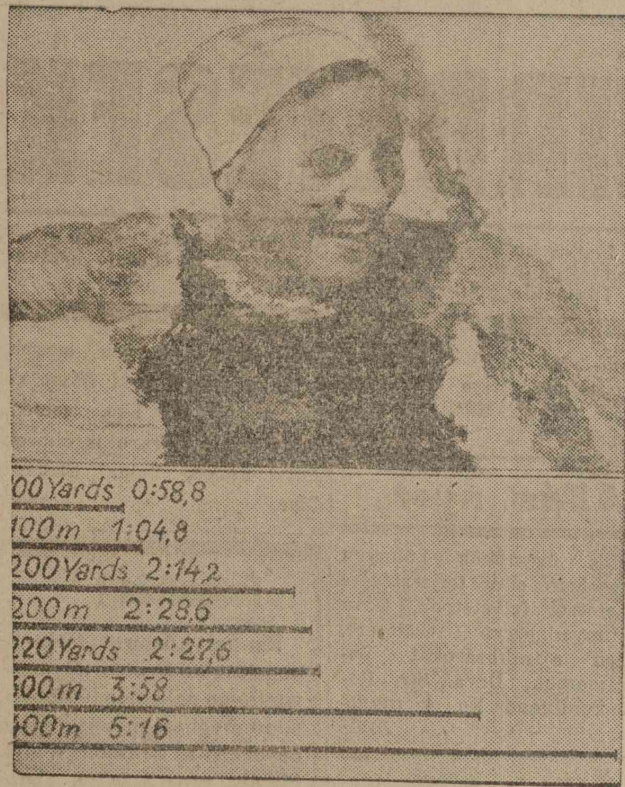
22 év alatt 1000 pont

— így fejlődött a dekatlon világrekord

A dekatlon — az atléta sokoldalúságának klasszikus száma — 1912-ben szerepelt először hivatalosan az olimpia műsorán. Jim Thorpe, az amerikai indián atléta akkori teljesítményét mint az emberi teljesítőképesség határát emlegették. És ime, 22 év alatt ezén a világrekordon hatszor javítottak — több mint ezer pontot!

Thorpetől—Sievrig ezt mutatja be szemléltető számokban táblázatunk:

Név	év	hely	100	távol	súly	magas	400	110 gát	diszkosz	rud	gerely	1500	pontok
Jim Thorpe, Amerika	1912	Stockholm	11.2	6.79	12.89	1.87	52.2	15.6	36.98	3.25	45.70	4 40.1	7751,060
Paavo Yrjölä, Finnország	1927	Helsingfors	11.7	6.73	14.27	1.85	52.8	16.8	40.76	3.20	57.40	4 41.8	8019,990
Paavo Yrjölä, Finnország	1928	Amsterdam	11.8	6.72	14.11	1.87	53.2	16.6	42.09	3.30	55.70	4 44.8	8053,290
Achille Järvinen, Finnország	1930	Wiborg	11.1	6.89	13.14	1.80	50.0	15.4	36.47	3.60	58.15	4 54.2	8255,475
James Bausch, Amerika	1932	Los Angeles	11.7	6.49	15.32	1.70	54.2	16.2	44.58	4.00	61.91	5 17	8462,230
Sievert, Németország	1933	Hamburg	11.4	7.09	14.55	1.825	52.0	16.2	46.66	3.40	59.58	4 59.8	8467,620
Sievert, Németország	1934	Hamburg	11.1	7.48	15.31	1.80	52.2	15.8	47.23	3.43	58.32	5 58.8	8790,460



WILLY DEN OUDEN EGYRE GYORSABB.

A „holland uszócsofia” a 16 éves Willy den Ouden csak a napokban javította meg Madison Helén felülmúlhatatlanul jónak hitt négyszáz méteres világrekordját. Madison rekordja 5 perc 28.2 mp volt, den Duden 5 perc 16 mp-et uszott. Ezzel 100 yardtól 400 méterig tartja a gyorsuszóvilág rekordokat. És gyorsasága egyre nő! Willy den Oudentől még férfiaknak is dicsőségére válható szenzációs rekordok várhatók! Táblázatunk Willy den Ouden világrekordját mutatja be.

például 800 méteren 1 perc 52.2 mp., sulydobásban 16.28 m., rudugrásban 411 cm... Az amerikai utánpótlás most későbbiek!

100 m. 1. Pollock (California) 10.6 mp.
200 m. 1. Draper (Los Angeles) 21.6 mp.
— 400 m. 1. Jessel (Milwaukee) 48.6, junior rekord. 800 m. 1. Brown (Pittsburgh) 1:52.2, junior rekord. — A magyar származású Pongrác, aki előfutamat 1:53.6 mp. alatt nyerte, negyedik lett a döntőben. — 1500 m. 1. Williamson (North Carolina) 4:01.5. — 5000 m. 1. Smith (Pittsburgh) 15:51.8, junior rekord. — 10.000 méter: 1. Drever (Chicago) 35:36.6, — 110 m gátfutás: 1. Fisher (Louisiana) 15 mp. — 200 m gátfutás: 1. Taylor (New York) 24.2, — 400 m gátfutás: 1. Morris (Denver) 54.4, junior rekord. — 3000 m akadály: 1. Mőyhanan (Boston) 9:47.2, junior rekord. — Magasugrás: 1. Watkins (Texas) és Thurner (Los Angeles) 193, — Távolugrás: 1. King (New York) 738, — Rudugrás: 1. Wonsowitz (Ohio) és Sefton (Los Angeles) 411, junior rekord. — Hármassugrás: 1. Wilkins (Louisiana) 15.11, junior rekord. — Sulydobás: 1. Theodoratus (San Francisco) 16.28, junior rekord. — Diszkoszvetés: 1. Johnson (Rice-egyetem) 45.01, — Gerelyvetés: 1. Mottram (San Francisco) 63.58, junior rekord.

HA MAJD A KÖLYÖKBŐL FELNŐTT LESZ...

bizonyosan akkor is éppen olyan sportember lesz, mint gyerekkorában megszokta. A sportszerűségnek ragyogó és meghatározó példája játszódtott le Budapesten a kölyökbajnokság döntője után. A törpe csapatok, 12—14 éves „srácainak” bajnoki döntőjében a KAC és a Törekvés kölyökcsoportai mérköztek. A Törekvés volt a favorit. A lelkes KAC győzött. Az örömtől sugárzó KAC-isták öltözőjébe egyszerre csak betoppant a Törekvés csapata. Szépen felsorakoztak a fal mellett, egyikük pedig előállt: — „Fiúk! Kiáltunk háromszor éljent a bajnok KAC csapatának! — Éljen! Éljen! Éljen!” A kis KAC-isták a meghatódottságtól alig tudtak szóhoz jutni. Mintha nem is magyar gyerekek, hanem angol fiúk lennének. Brávó fiúk, ez szép volt! Csak így tovább!

A magyar atléták remek szereplése Kölnben — az amerikaiak ellen

Köln, július 19.

Az angol bajnokságról hazatérő magyar atléták a kölni nemzetközi versenyen az amerikai és német atlétákkal vették fel a versenyt és remek eredményeket értek el.

100 m.: 1. Borchmeyer német 10.6 mp. 2. Sir magyar 10.6 mp. tenyérzsélességgel nyerve.
400 m.: 1. Fuqua USA 47.4 mp. 2. Metzner német 47.9 mp. 3. Barsi magyar 48.3 mp. (magyar rekord!)

Magasugrás: 1. Spitz USA 195 cm. 2. Bodosi magyar 195 cm. 3. Weinkoetz német 190 cm. Spitz és Bodosi egyformán vitték a magasságot. A holtversenyben Bodosi alig érintve ütötte le a léceket.

1500 m.: 1. Szabó magyar 3 p. 55.1 mp. 2. Wentzke USA 3 p. 55.4 mp. 3. Schomburg német 3 p. 56.1 mp.

200 m.: Draper USA 21 mp. 2. Hornberger német 22 mp. 3. Fuqua USA 22.6 mp.

400 m. gát: 1. Seele német 53.7 mp. német rekord.

Súly: 1. Lyman USA 15.90 cm. 2. Sievert német 15.29 cm.

4x100 m.: 1. BBE 41.6 mp. magyar rekord. 2. Német csapat 41.6 mp.

„Sok ország elvállalná szenior rekordoknak...”

New York, július 19.

A milwaukei amerikai junior-bajnokságokon olyan remek eredményeket kergettek egymást, hogy egyenesen elképesztő. Ragyogó junior rekordok születtek. — Olyanok, melyeket akármelyik állam szívesen vállalná szenior rekordnak is. Így

Labdarugás

**CSÜTÖRTÖKÖN BRASSÓBAN
MACCABI-ACFR**

Csütörtökön fél hét órákor az Olympia pályán érdekes mérkőzés lesz. Bukarest bajnoksapata, a Maccabi játszik a brassói CFR-el. A CFR-nek ez lesz edzőmérkőzése a nemzetibajnoki-selejtezőkre.

A Maccabi ezen a mérkőzésen próbálja ki Gidálit, az Ivria centerhalfját, aki jövő szezonban már a bukaresti csapatban játszik.

Kolozsvárt ismét nagyon győzött a Hakoah

Hakoah—Románia 7:2 (3:0)

Kolozsvár, július 19.

A Hakoah második kolozsvári mérkőzésén is szép játékkal és nagy létszámmal nyerte, Ehrlich II. (2), Zwieb. Reich (2), Donnenfeld és Erlich góljaival. A feltűnő gyengén játszó Romania góljait Muresan és Felecan lökték. A Hakoah romániai turájának eddigi mérlege: 7 győzelem és 58:4 gólarány! A további turaprogram. Csütörtökön: Gyulafehérvár, szombaton: Szászrégen, vasárnap: Marosvásárhely.

MEGINDULT A VIZSGÁLAT

a futballszövetség pénzügyeinek felülvizsgálására. A vizsgálatot az UFSR, a legfőbb sportszerv három kiküldöttje végzi.

KI BIRÁSKODIK

A NEMZETIBAJNOKI SELEJTEZŐKÖN?

Péntek

Bukarest: Juventus—CFR (második).
Bíró: Ilescu, Bukarest.

Vasárnap

Bukarest: Ripensia—Venus országos bajnoki döntő (második). Bíró: dr. Moraru, Nagyvárad.

Temesvár: Kinizsi—Jahn selejtező (második). Bíró: Burdan, Arad.

Kolozsvár: TAC—Romania selejtező (első). Bíró: Radu Istraty, Bukarest.

Arad: Prahova—Gloria CFR selejtező (első). Bíró: dr. Tunea, Karánsebes.

Szatmár: AMTE—Olympia CFR selejtező (első). Bíró: Costel Radulescu.

A brassói CFR július 29-én Brassóban, augusztus 5-én Bukarestben játssza le selejtezőit a Juventus—CFR selejtezőn kieső csapattal.

Tenisz

SCHMIDT GYŐZÖTT NAGYVÁRADON a férfi egyes döntőben, ahol a nagyváradi Steinert verte 2:6, 6:2, 6:1, 6:0 arányban. A női páros is befejeződött. 1. P. Zizovits, Liska. 2. Arató, Barabássy. Döntő: 3:6, 6:3, 6:2.

Morpurgó is jön Brassóba a szombat—vasárnap teniszbajnokságra. A Bukarestben élő, kitűnő olasz játékos játéka a legjobb romániai játékosok társaságában — élmény lesz.

Vízipóló

Magyar válogatott—Pozsonyi válogatott 12:9 (6:0).

POZSONY

FIUME

III. kerület—Trieszt, Fiume, Milano kombinált 4:3 (2:1).

Uzás

Három bajnokságot nyert Tariş a francia uszóbajnokságokon — jó időkel. 100 m.: 1 p 02 mp. 200 m.: 2 p 18 mp. és 400 m.: 4 p 58 mp. A 200 méteres mellúszásban Schoebel a bajnok 2 p 55.6 mp-el. 4x200 m.: 1. Nataion Páris 10 p 10.2 mp (gyengel) 100 m. hölgy gyors: 1. Blondeau 1 p 12.3 mp.

Fűzőkészítők

Elastic „BALLY“, batist, br.-che-ok, valamint a fűzőkészítéshez való összes hozzávalók, rendkívül jutányos áron kaphatók

„FLORIDA“

Bucuresti, Selari 4.

A TÜNDÉRUJAK

régebbi évfolyamaiból egyes számok a B. L. kiadóhivatalában kaphatók.

Ennek a nagyszerű magyar kézimunka újságnak régebbi számai kiadóhivatalunk a pénzügyes beküldése mellett a következő árakban szállítjuk:

5 füzet megrendelése esetén drb.-ként	20 Lei
10 " " " " " "	15 " "
20 " " " " " "	13 " "
25 vagy több füzet " " " "	11 " "

A Tündérujjak friss számai példányonként 45 — leibe kerülnek.

Ezek a régebbi példányok tehát nagyon olcsók és így a jó háziasszony asztaláról nem hiányozhatnak.

Vasipari szakkönyvek

mélyen leszállított árban:

Balogh: Osztófej	Lei 15
Barna: Eszterga-, furó- és marószerszámok	15
Köszörülés, furás marás	18
Vas- és fémpipari szakkönyv, 400 oldal, 222 ábra, 80 táblázat	103
Szerelők és lakatosok szakkönyve (500 oldal, 250 ábra, 70 táblázat)	90
Csavarmentvágás	36
Boldizsár: Esztergályosok és marósok	18
Jávör: Lóerőszámítás	48
Knapp: Kenőanyagok	24
A fémszínezés szakkönyve	36
Kádár: A hegesztés szakkönyve	72
Lusker: Vasipari szerszámok	12
Péter: Vas- és acélöntő	30
Prohászka: Vasipari szerszámok készítése	30

stb., stb.

Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban. Póstan utánvétellel. Kérjen teljes nagy szakjegyzéket.

Kaphatók a

Brassói Lapok Könyvosztályában
Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Felszabadulva köszönti az egész emberiség

Dr. VEREBÉLY TIBOR egyet. tanár

A RÁKBETEGSÉGRŐL

írt, most megjelent művét.

Mindnyájunkat egyformán fenyeget ez a rettegett betegség! — Olvassuk el a világhírű orvos-professzorunk kitűnő felvilágosító művét!

Védekezünk

és előzzük meg a veszélyt idejében!

A tartalomjegyzékből: A rákos megbetegedések lényege, fajtái. — Fertőző-e a rák? — A rákos daganatok keletkezésének tényezői: inger, egyéni hajlam, stb. — Rákos és nem rákos daganatok. — Rákos megbetegedéseket előidéző vegyi anyagok, foglalkozások. — A betegség tünetei. — A gyógykezelés módjai: sugaras kezelések, operációk, a rák életfeltételeinek megvonása. — A rákkutatás mai állása. — A ráksejtek mérgező anyagcsere termékei. — A rák egyéni gyógyítása. — A röntgen és rádium jelentősége. — Megelőzés és védekezés, stb., stb.

Hogy e nagyfontosságú mű mindenki számára könnyen beszerezhető legyen, ára csekély 24 lejben nyert megállapítást.

Beszerezhető: portóköltéssel 30 lej, a pénzügyes beküldésével, mert utánvétellel nem szállítjuk. — Brassói Lapok könyvosztálya, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Szerkesztői üzenetek

Kováts Kálmán. Szíveskedjék lakhelyét közölni a kiadóhivattal, hogy levelezőlapját megválaszolhassuk.

F. K., Toplicza. A kozmetikai rovatvezető leveléről nem tudjuk, hogy miért vesztett el. Szíveskedjék kérdését megismételni. Orvosi kérdésekre is adunk választ szívesen, természetesen csak nagy általánosságban.

Kozmetika. A kiképzést megszerezheti. A tanítás időtartama és díjazása a megállapodástól függ. Négy középiskola szükséges. Egyebekben pedig vagy személyesen szíveskedjék befáradni, vagy pedig válaszbélyeges levelet küldeni, hogy a közelebbi felvilágosításokat megadhassuk.

76.159 sz. előfizető. Nem tehetünk egyebet: a választ a magunk részéről is megsürgöttük! Szíves türelmét kérjük.

Cs. Anna, Mória. Van autóbuszjárat Menetrendjét néhány nap múlva ugyanitt közöljük.

M. J. Budapesti rendőrfőkapitányság, (Zrínyi-utca). Idegenellenőrzési ügyosztálya.

P. Róza, Hosszufalu. Közelebbit mi sem tudunk a dologról. Épp ezért kérdését küldje be a székelyudvarhelyi tudósítónknak, aki válaszbélyeg ellenében szívesen megadja a szükséges adatokat. Címe: Tomcsa Sándor, Odorheiu—Székelyudvarhely.

A. Balázs, Belting. Szíveskedjék megírni, mikor jelent meg az a hirdetés, vagy közlemény. Így vaktában kissé nehéz ki-keresni a rendkívül zsúfolt szerkesztőségi munka közben.

Z. 23. 1. Egyelőre csak tervezet, még nem emelkedett törvényerőre. 2. Sorsjegyenek utánanézünk, és rövidesen is közöljük a felvilágosítást ugyanezen jelge alatt.

F. M. Tg. Jiu. Kérdéseire az alábbiakban válaszolunk: 1. A pontos szám nem fontos, de Erdélyben a legnagyobb példányszámú. 2. Nem kötötták be. Megszűnésének egészen más okai voltak. 3. Brassó egészen sajátos földrajzi fekvésében van a magyarázat. Soha nem esett ostromállapot, vagy cenzuravidékbe. 4. Nem vagyunk nagyon hiu emberek és sem albummal, sem csoportképpel nem szolgálhatunk. 5. Nem Hunyad megyében született, hanem a Marosmentén, Mikházán. Középiskoláit Marosvásárhelyen végezte. S végül az utolsó kérdésre adjuk meg a választ: Nem kap rendszeres fizetést, hanem cikkei után tiszteletdíjat.

MODERN GYERMEK

— Miért sírsz? Vettem kardot, puskát, autót, mit akarsz még?
— Gázmaszkot!

Biri néni szakácskönyve a legjobb és mégis a legolcsóbb. Ismét kapható mindenütt. Kemény kötésben 100— lej. Póstan utánvétellel szállítja a **Brassói Lapok Könyvosztálya.**

Iskolák Egyesületek

PÁLYAZAT TANÁRI ALLÁSOKRA

A brassói református fiú-felsőkereskedelmi iskola egy francia—román, a brassói református leánygimnázium egy román—francia és egy történelem—földrajz h. tanári tanszékére hirdet pályázatot az 1934—35-ik iskolai évre. Pályázatok a brassói református középiskolák előjáróságához nyújtandók be augusztus 1-ig. (Braşov, Calea Victoriei Nr. 7.)

A Fogarasi Magyar Dalegylet július 14-én este háziünnepség kereteiben leplezte le az egyet zászolóanyjának, özv. Szaláreics Béláné urnónek nagyított fényképét. Az ünnepségre személyesen lejött Kolozsvárról a nemes nagyszonyi is, ki több mint tíz magyar daleyletnek adományozott zászlót és nemes cselekedé-

tével a magyar dalkulturának elévülhetetlen szolgálatot tett. A képleplezéssel kapcsolatban avatták fel a Szentgyörgyön kapott serleget is. A szép ünnepélyen képviseltette magát a helybeli román és szász dalárda, jelétül annak, hogy a dal a nemzeteket közelebb hozza egymáshoz.

A Brassói Ref. Leánygimnáziumban, melynek sikeres végzése a tanítónőképzebe, a kereskedelmi iskolába, a liceumba, vagy bármely más szakiskolába való felvételre jogosít, az előjegyzések folyamatosan vannak. Az általános műveltség megszerzése, de a törvény rendelkezése miatt is, mely mindenkit 16 éves koráig rendszeres iskolalátogatásra kötelez, minden leányra kötelező a IV. elemi végzése után a tanulás folytatása. A gimn. I-ső osztályába szeptember 10-ig leteendő felvételi vizsga alapján felvehető a IV. elemi sikerrel végzett magyar anyanyelvű tanulók, bármely felekezethez tartoznak is. Vidékiek a Szeretetház bennlakásában helyezhetők el. Tájékoztatót készséggel küld az igazgatóság. (Braşov, Calea Victoriei No. 7.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Ha házat, telket venni, vagy eladni akar, forduljon bizalommal Engel közvetítési irodájához. Hentes-u. 6. Telefon 401. Értekezni naponta 8—10 és 2—6 óráig. 13453

Eladó MÁV 1050 Fordson traktoros cséplésre kész garnitúra. Nika Mihály, Nagyborosnyó. 13446

Állást nyer

Agilis ügynökök könnyen elhelyezhető cikk terjesztésére fixfizetéssel felvételnek, Déva és Hunyad megye területére. Irásbeli ajánlkozásokat Balogh mérnök, Déva, Str. Regele Ferdinánd No. 4. továbbít. 13413

Állást keres

Legjobb eredménnyel felszabadult szabósegéd, szerény fizetéssel állást keres. Imecs Jenő, Filiaş-Odorheiu. 13442

Intelligens, nőtlen, megbízható kereskedősegéd állást keres augusztus 1-re, szerény igényekkel, vidékre is elmegy. Antal János, Valea Stramba Ciuc. 13443

Értesítés!

Ezuttal közhírré teszem, hogy Stefan Dron urtól megvontam a neki még 1929-ben adott meghatalmazást és így nevezett a Brassó, Weiss Mihály utca 3 szám alatti ingatlanok reám eső részét illetőleg többé nem járhat el.

Dr. Dumitru Platoş

SZOVÁTA FÜRDŐN

látogassa a legjobb ÉTTERMET, az

ISTVÁN-I,

amelynek elsőrendű regáti és erdélyi konyhája van. Speciális rostonsültek. Menü- és étlap szerinti, olcsó árak. Abonomák. Este kitűnő jazz-zenekar és tánc.